

INNKALLING TIL MØTE I SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD

TID: **ONSDAG 22.JANUAR 2014 kl. 19.00**

STED: Menighetssenteret, Soltunveien 6, Sola

TIL:	Christian Lie	Repr. Sola MR	(leder)
	Marianne Hovland	Repr. Sola MR	
	Ole Bernhard Eriksen	Repr. Ræge MR	(nestleder) <i>forfall</i>
	Jane Kristine Lilleland	Repr. Ræge MR	
	Bjørn Magne Espeset	Repr. Sørnes MR	
	Edvard Aarsland	Repr. Sørnes MR	
	Håkon Inge Sivertsen	Repr. Tananger MR	(permisjon)
	Elisabeth Sivertsen Urdahl	Repr. Tananger MR	(permisjon)
	Nelly Hveding	Vararepr. Tananger MR	
	Sigve Martin Mæland	Vararepr. Tananger MR	
	Janne Stangeland Rege	Repr. Sola kommune	
	Sindre Eskedal	Repr. Stavanger biskop	
	Henning Kristensen	Vararepr. Ræge MR	
	Trygve Torgersen	Kirkeverge/sekretær for fellesrådet	
	Tore J. Aas	Assisterende kirkeverge	

Sakliste sendes også til orientering til:

Øvrige prester
Daglig ledere i menighetene

Vennligst gi beskjed til kirkevergekontoret snarest dersom du er forhindret fra å møte, slik at vi kan få kalt inn vararepresentant i tide.

E-post: post@sola.kirken.no evt Servicetorget tlf 51755370

Eventuelt forfall bes også meldt umiddelbart direkte til respektiv vararepresentant.

Åpningsord:

SAKLISTE:

Sak 01/2014: Godkjenning av innkalling og sakliste til møte 22.01.2014

Sak 02/2014: Godkjenning av protokoll fra møte 06.11.2013

Sak 03/2014: Orienteringer, skriv og meldinger

Sak 04/2014: Avtale mellom Tananger menighet og Sola kirkelige fellesråd – utgiftsfordeling for fellestjenester

Sak 05/2014: "Plan og strategi for Sola kirkelige fellesråd" – endelig behandling

Sak 06/2014: Forslag til driftsbudsjett 2014 for Sola kirkelige fellesråd

Sak 07/2014: Eventuelt

SAKLISTE:

Sak 01/2014: Godkjenning av innkalling og sakliste til møte 22.01.2014

Forslag til
VEDTAK:

Innkalling og sakliste til møte 22.01.2014 godkjennes.

Sak 02/2014: Godkjenning av protokoll fra møte 06.11.2013

Forslag til
VEDTAK:

Protokoll fra fellesrådets møte 06.11.13 godkjennes.

Sak 03/2014: Orienteringer, skriv og meldinger

- a. KA-rundskriv (Kirkelig arbeidsgiver – og interesseorganisasjon):

07/13 Trekk av midler til OU-arbeid november 2013

01/14 Regnskapsavslutningen 2013 - Regelendringer 2013/2014

KAs rundskriv fra 2002 og tidligere er tilgjengelige på: <http://www.ka.no/rundskriv>

- b. Kort orientering om personalsituasjonen i menighetene / fellesrådet
c. Kontaktmøter med økonomisjef og rådmann uke 2/2014
d. Informasjon 04.09.2013 fra Sandnes kommune vedr kostnad for bruk av særskilt tilrettelagte graver
e. Prolongering av gjeldende bankavtale mellom Sola kommune og SR-Bank, inkl. Sola kirkelige fellesråd til 2014.
f. Stavanger biskop 18.11.2013: Følg brev og visitasprotokoll fra Sola og Sørnes menigheter november 2013
g. E-brev 04.12.2013 fra Kirkerådet vedr Veiledning om bruken av liturgisk musikk
h. E-brev 10.12.2013 fra Kirkerådet vedr Veiledning om utforming av skråstilte stolaer for diakoner
i. Høringsuttalelse frist 15.12.2013 fra Sola kirkelige fellesråd: *Hva skal KAs strategi i fremtiden være?*
j. Brev fra Stavanger biskop 18.12.2013 vedr godkjente vigselsteder i Tungenes prosti
k. KLP - Innkalling 19.12.2013 til møte for valg av utsendinger til KLPS generalforsamling
l. Rundskriv fra Det kongelige fornyings-, administrasjons – og kyrkjedepartementet 19.12.2013 P-5/2013 Statsbudsjettet 2014 – Den norske kyrkja
Se: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/rundskriv/2013/statsbudsjettet-2014---den-norske-kyrkja.html?id=748387>

- m. Status vedr. sikringstiltak trapper Tananger kirke; status lekkasjeproblemer Sørnes kirke
- n. Status prosjekt nytt tak Sola kirke (2013)
- o. Status prosjekt bårerom/livssynsnøytralt seremonirom ved Sola kirkegård
- p. Status IKT drift for Sola kirkelige fellesråd
- q. Planleggingsmøte 15.01.2014 for bispevisitas Tananger og Ræge menigheter 21.-26.10.2014 - Sola kirkelige fellesråd og Sola kommune
- r. Utbyggingsområde Utsola – nabovarsler

Forslag til
VEDTAK:

Framlagt informasjon, skriv og meldinger tas til orientering.

Sak 04/2014: Avtale mellom Tananger menighet og Sola kirkelige fellesråd – utgiftsfordeling for fellestjenester

SAKSDOKUMENTER

Særutskrift av FR-sak 22/2013: Utkast til avtale mellom Tananger menighet / Tananger menighetsbarnehage (TMBH) og Sola kirkelige fellesråd om barnehagelokalitetene

TIDLIGERE BEHANDLING

FR-sak 22/2013: Utkast til avtale mellom Tananger menighet / Tananger menighetsbarnehage (TMBH) og Sola kirkelige fellesråd om barnehagelokalitetene

SAKSFORELEGG

Det vises i sin helhet til saksforelegg og fellesrådets behandling av FR-sak 22/2013: Utkast til avtale mellom Tananger menighet / Tananger menighetsbarnehage (TMBH) og Sola kirkelige fellesråd om barnehagelokalitetene 03.06.2013, der følgende vedtak ble gjort:

- a. *Sola kirkelige fellesråd fastsetter at Tmbh ved eier Tananger menighet står økonomisk ansvarlig for alt relevant vedlikehold (utvendig/innvendig) samt nødvendige og pålagte oppgraderinger av barnehagelokalitetene tilknyttet Tananger kirke.*
- b. *Tmbh betaler Sola kirkelige fellesråd kr. 8 000/mnd. som inndekning for bruk / fordel av nåværende fellesfunksjoner i Tananger kirke. Beløpet konsumprisindeksreguleres årlig.*
- c. *Fellesrådet ber kirkevergeadministrasjonen sammen med økonomiutvalget om å fastsette endelig avtale med Tmbh / Tananger MR.*
- d. *Ordningen etableres med virkning fra 01.01.2014.*

Kirkevergen velger å legge saken fram for fellesrådet enda en gang for å avklare forhold som eventuelt kan oppfattes som uklare. Kirkevergekontoret har i november 2013 hatt møte med barnehagens driftsstyre og har drøftet saken med menighetens daglige leder.

Følgende kostnadsoversikt / estimat legges fram for å synliggjøre relevante kostnader i samdriften mellom kirkebygget og menighetens barnehage/SFO. Fellesrådet vedtok i juni 2013 at det er relevant for Tananger menighet å dekke disse kostnadene som eier av barnehagevirksomheten.

Det er videre behov for å presisere at det er Tananger menighet (eier og driver av Tananger menighetsbarnehage / SFO) som er ansvarlig for utgiftene knyttet til fellesfunksjoner og tjenester som fram til i dag har vært dekket av Sola kirkelige fellesråd.

	Utdrag fra regnskap	Relevant andel
	Tananger kirke 2013	Tananger MBH/SFO
	<i>Stipulert</i>	
Revisjon regnskap v/ Rogaland Revisjon	8 250	4 000
Fasttelefon (ab.avgift/tellerskritt)	13 481	5 000
Datakommunikasjon	12 571	6 000
Forsikring		2 000
Andel av Strøm/brensel (2012-tall) - ventilasjon i barnehagen	252 592	20 000
Ventilasjon i barnehagen - andel av vedlikehold ventilasjonsanl. v.	91 728	5 000
Bruk av kirkens fellesarealer - renhold	110 567	5 000
Bruk av kirkens fellesarealer - renhold		
10 % barnehageandel av DL-stilling		60 000
Adm.støtte kv.-kontoret (økonomi, personalforvaltning, ikt mv.)		20 000
Andel vaktmesterfunksjon (totalt 35 % ressurs)	85 000	15 000
	574 189	142 000

Sola kirkelige fellesråd forutsetter at Tananger menighetsråd gir sin tilslutning til kostnadsfordelingen.

Forslag til
VEDTAK:

- Sola kirkelige fellesråd fastsetter at Tananger menighet som eier av Tananger MBH/SFO står økonomisk ansvarlig for alt relevant vedlikehold (utvendig/innvendig) samt nødvendige og pålagte oppgraderinger av barnehagelokalitetene tilknyttet Tananger kirke.*
- Tananger menighet betaler Sola kirkelige fellesråd kr. 8 000/mnd. som inndekning for bruk / fordel av nåværende fellesfunksjoner i Tananger kirke. Beløpet konsumprisindeksreguleres årlig.*
- Ordningen etableres med virkning fra 01.01.2014.*

FR-sak 05/2014: "Plan og strategi for Sola kirkelige fellesråd" – endelig behandling

TIDLIGERE BEHANDLING

FR-sak 21/2013: Forberedelser til bispevisitas november 2013 / våren 2014

FR-sak 40/2013: Prosess vedr utarbeidelse av plandokumentet "*Plan og strategi for Sola kirkelige fellesråd*"

SAKSFORELEGG

Sola kirkelige fellesråd behandlet 06.11.2013 FR-sak 40/2013 Prosess vedr utarbeidelse av plandokumentet "*Plan og strategi for Sola kirkelige fellesråd*" og gjorde følgende vedtak:

a. Fellesrådet ber oppnevnt arbeidsgruppe arbeide videre med utkast til plan og strategidokumentet.

b. Rådet tar sikte på at dokumentet Plan og strategi for Sola kirkelige fellesråd ferdigstilles og endelig slutføres i neste ordinære møte.

Utkast til plandokument er oversendt Stavanger biskop ifm forberedelsene til bispevisitasen i Sola og Sørnes menigheter i november 2013, og innholdet var gjenstand for samtale og drøfting i biskopens møte med Sola kirkelige fellesråd 12.11.2013. Fellesrådet fikk positiv støtte til sine formuleringer og konkrete planmål.

Det er viktig for et kirkelig demokratisk valgt organ at en forvalter fastsatte mål og planer på en langsiktig måte. Det er mange eksempler rundt om i kirke-Norge på at nye kirkebygg kan ha mange tiårs planleggingshistorikk. Når et nytt fellesråd blir valgt bør plan – og strategidokumentet legges fram på en grundig måte for til introduksjon og vurdering. Det er videre at det sittende fellesrådet i løpet av sin valgperiode tar gjeldende plan – og strategidokument opp til revisjon og oppdatering. På den måten kan det holdes levende og aktuelt.

Arbeidsgruppen har ingen ytterligere forslag til justeringer av framlagt utkast.

Forslag til

VEDTAK:

a. Framlagt forslag til "*Plan og strategi for Sola kirkelige fellesråd*" godkjennes.

b. Dokumentet "*Plan og strategi for Sola kirkelige fellesråd*" legges fram for hvert nyvalgt kirkelig fellesråd, og revideres minst én gang i hver fellesrådsperiode.

Sak 06/2014: Forslag til driftsbudsjett 2014 for Sola kirkelige fellesråd

TIDLIGERE BEHANDLING

FR-sak 25/2013: Budsjettprosess 2014 – innspill og innledende drøfting

SAKSDOKUMENTER

Forslag til driftsbudsjett 2014 Sola kirkelige fellesråd (talldel):

- Budsjettsskriv 05.06.2013
- Totalbudsjett
- Spesifisert personalbudsjett
- Spesifisert vedlikehold
- Sola kommunes budsjettdokument vedr. Sola kirkelige fellesråd
- Oversikt tilskudd fra fellesrådet til menighetsrådene

SAKSFORELEGG

A. Innledning

Sola kirkelige fellesråd skal ha en forutsigbar og ansvarlig økonomiforvaltning for sin virksomhet. Fellesrådets lønnsforpliktelser som arbeidsgiver legger beslag på om lag 77 % av kommende års driftsbudsjett. Stillingene er knyttet til faste og prioriterte oppgaver knyttet til biskopens forordnede gudstjenester i de 4 menighetene i Sola, kirkelige handlinger ellers (dåp, vielser, begravelser), samt opplærings – og undervisningsarbeid (konfirmantarbeid, barne - og ungdomsarbeid). Stillingene som fellesrådet stiller til disposisjon for menighetene skal primært brukes til disse pålagte oppgavene og stilles til disposisjon for å kunne iverksette menighetsrådenes strategi og vedtak.

Trosopplæringsmidler tildeles menighetene fra staten via Stavanger bispedømme og regnskapsføres i egne avdelinger. Budsjettet for disse midlene legges fram til godkjenning i fellesrådet 28.03.2014 etter forslag fra respektive menighetsråd.

Fellesrådet mottar klare signaler fra kommunen om at den vanskelig kan finne mulighet til varig økt rammetilskudd for nye stillinger. Kommunen vektlegger at Sola kirkelige fellesråd må påregne samme økonomiske rammebetingelser og begrensninger som kommunens egne avdelinger og virksomheter.

Framlagt forslag til driftsbudsjett 2014 er i balanse, men med mindre bruk av fondsmidler enn for 2013 - budsjettet. Budsjettarbeidet kompliseres imidlertid noe av at budsjettet fastsettes før regnskapsresultatet for 2013 er klart. En innser videre at det reelle økonomiske handlingsrommet ikke gir mulighet til nye tiltak, stillinger og aktivitet. Ansatte medarbeidere skal ha høy bevissthet på at menighetenes og fellesrådets primære og prioriterte oppgaver skal være prioritert. Menighetene må påregne at eventuelle nye stillinger må finansieres av menighetene selv. Nye tiltak og aktiviteter kan igangsettes i den grad eksisterende ressurser omprioriteres.

Kirkevergeadministrasjonen ser at økt aktivitetsnivå de siste årene i menighetene knyttet til trosopplæring genererer noe økt forbruk, uten at fellesrådet holder igjen noen andel av tildelte trosopplæringsmidler.

B. Rammetilskudd 2013 fra Sola kommune

Kommunens økonomiavdeling har fom 2014 tatt i bruk ny modell for beregning av rammetilskuddet til Sola kirkelige fellesråd. Tidligere års spesifisert oversikt er derfor ikke tilgjengelig. Oppsettet for vedtatt driftstilskudd er som følger:

HØP 2014-2017 Sola kirkelige fellesråd

Vedtatt driftstilskudd:

(Beløp i hele 1000)	2014
Budsjett 2013	11 953
Økning ordinær tilskuddsramme 3,5 %	418
Dekning av merkostnad som følge av avvikling av egenandel kremasjon	20
Reparasjon lekkasje Sørnes kirke	710
Sum vedtatt ramme	13 101

Samlet budsjettert tilskudd til Sola kirkelige fellesråd i 2014 fra Sola kommune er kr. 12 391 000 og ble fastsatt under Sola kommunestyres budsjettbehandling 2014 08.12.2013 under *sak 077/13 HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2014-2017 / ÅRSBUDSJETT 2014*. Kommunestyret har i tillegg bevilget et øremerket vedlikeholdstilskudd på kr. 710 000 for 2014 for tiltak knyttet til lekkasjene i Sørnes kirke.

Rammetilskuddet fra kommunen har innarbeidet årlig kompensasjon for lønns – og pensjonsmerutgifter. Denne lønns- og pensjonsreserven er for 2014 estimert til kr 418 000. Ordningen med kompensasjon for tariffhjemlede lønnsjusteringer har i mange år vært en fast avtale mellom Sola kommune og fellesrådet.

Det er i Sola kommunes rammetilskudd for 2014 ikke innarbeidet kompensasjon for generell prisstigning for driftsbudsjettet, i likhet med kommunens egne avdelinger. Dette er en del av kommunens innsparingstiltak. Tilskuddet for 2014 er ellers videreført fra 2013 og innebærer ingen realvekst.

C. Andre inntekter

For 2014 vil Sola kirkelige fellesråds budsjett ha følgende andre inntekstposter:

- A. Statlig tilskudd (via Stavanger BDR) til diakoni og undervisning : kr. 500 000
(2013-tilskudd: 545 317 kr.)
- B. Inntekter fra egenbetaling for eksterne vielser på kr. 180 000 disponeres på eget fond og forvaltes ihht. fellesrådets fastsatte retningslinjer (FR-sak 11/2009). Uttak blir belastet fellesrådets regnskap og gjort opp ifm årsavslutning.
- C. Det ligger inne i budsjettforslaget inntekter på kr. 96 000 fra Tananger menighet, som betaling for fellestjenester i Tananger kirke knyttet til menighetens barnehage / SFO, jfr. FR-sak 22/2013 og FR-sak 05/2014.

Fellesrådet vil heller ikke i 2014 ha inntekter på festeavgifter (graver) i Sola. Det er ikke etablert en ordning for dette i kommunen. Ihht. gravferdslovens § 21 Vedtekter og avgifter er det den lokale kommune som kan fastsette bl.a. festeavgifter på graver etter forslag fra kirkelig fellesråd. Sola kommune er en av svært få kommuner i Rogaland som enda ikke har innført festeavgift.

D. Lønn – personalutgifter

Fellesrådet har lønnsansvar for 22 medarbeidere i 14,4 årsverk fordelt på 4 menighetsstaber og kirkevergekontoret. Trosopplæringsmedarbeidere og menighetsråds-finansierte stillinger er ikke med i disse tallene.

Lønnsbeløpene i budsjettet synliggjør kjente lønnsforpliktelser pr desember 2014 etter tariffjusteringene i 2013 og inkluderer både sentrale og lokale tariffmessige oppgjør.

Vi viser til redegjørelsen som ble framlagt ifm budsjett 2012-behandlingen ang. KLP-kostnader, som også har konsekvenser for 2014-budsjettet:

Arbeidsgivers andel av pensjonskostnadene for 2012 må økes med ca. 2 % til om lag 11 % ihht. informasjon fra KLP. Hovedårsaken er Finanstilsynets beslutning om at grunnlagsrenten skal reduseres fra 3,0 til 2,5 % fra 2012. Grunnlagsrenten er garantert avkastning til kundene og benyttes som rente ved beregningen av nåverdien av de pensjoner som skal utbetales i framtiden. Redusert grunnlagsrente gir en høyere nåverdi og dermed høyere premier. For fellesrådets budsjett utgjør dette ca. kr. 250 000 i merutgifter i forhold til 2011.

I skriv fra KLP 01.09.2013 vedr Premiesatser i pensjonsordningen 2014 pekes det videre på:

"Reguleringspremien forventes å bli høyere neste år. Dette som følge av at det er små overheng fra 2013 til 2014, noe som påvirker nivålønnsvæksten og derved reguleringspremien. Dessuten medfører ny premietariff fra 1.januar 2014, som hensyntar lengre levetid, en økning også i reguleringspremien."

Prognosen for premie- og tilskuddssatser i prosent av premiereserven er justert opp fra 2,75 % i 2013 til 5,00 % i 2014. Dette forholdet er lagt inn i framlagt personalbudsjett.

Gjeldende ordning "Satsene for til møtegodtgjørelse og lederhonorar for FR's og MR's ledere, nestledere og øvrige medlemmer" ble fastsatt av fellesrådet i konstituerende møte 23.11.11 under Sak 12/2012 Ordning med lederhonorar og møtegodtgjørelse for fellesrådet og menighetsrådene. Dette er en videreføring av ordningen som ble opprinnelig vedtatt i 1998. Fast ledergodtgjørelse samt møtegodtgjørelse er for 2014 budsjettet til kr. 590 000. Disse kostnadene er regnskapsført med kr. 373 411 i 2012 og kr. 592 143 i 2013. Det kan være årvisse variasjoner i møtefrekvensen både for menighetsrådene og fellesrådet.

Vel 77 % av fellesrådets totale driftsbudsjett for kommende år er relatert til lønn- og personalutgifter, mot 72 % i 2013 og ca. 69 % i 2012.

E. Vedlikehold bygg og anlegg (kirkene)

Fellesrådets nyere og moderne kirkebygg med avanserte tekniske installasjoner (ventilasjon, varme, alarmsystemer mv.) krever årlig kvalifisert fagmessig vedlikehold og serviceoppfølging. Disse faste utgiftene legger årlig beslag på en del betydelig del av vedlikeholdsbudsjettet.

Det forebyggende vedlikehold av kirkebyggene skal alltid være prioritert. Dette vil for kommende budsjettår ha en besparende effekt fordi man da ofte klarer å unngå større og krevende vedlikeholdsetterslep. Det kommer imidlertid alltid opp en del akutte vedlikeholdsbehov i løpet av året av en slik karakter at det må tas umiddelbart.

Kirkevergen har etablert kontakt med et eksternt rådgivningsfirma med tanke på å få utarbeidet en systematisk kartlegging av bygningsmassen som fellesrådet forvalter. Dette vil på en god måte kunne dokumentere eksisterende og kommende vedlikeholds – og oppgraderingsbehov, relatert til etablerte vedlikeholdsnormer for offentlige bygg. Dette vil videre gi bedre forutsigbarhet mht forventede vedlikeholdskostnader og vil være en viktig dokumentasjon i økonomiplanarbeidet i kommende år.

Det er i framlagt budsjettforslag avsatt totalt kr. 360 000 til anlegg og bygg, som er identisk med 2013-budsjettet. Sola kommunestyre har for 2014 satt av kr. 710 000 til arbeidet med å tette taket i Sørnes kirke som impregnere mursteinsveggene. Prosjektledelse og – oppfølging av dette er i regi av Sola kommune, men gis som et øremerket vedlikeholdstilskudd til fellesrådet.

F. Velferdstiltak og kursmidler

Det er i budsjettforslaget kr. 50 000 til Kursutgifter samt kr. 15 000 til velferdstiltak for ansatte. Fellesrådet har som arbeidsgiver ansvar for å bidra til faglig utvikling og generell kompetanseheving for sine medarbeidere. Det skal i 2014 også arrangeres et heldagskurs for alle ansatte sammen med sokneprest Helge Standal som var foredragsholder på den vellykkede stabsutviklingsturen i 2013.

G. Strøm og energi

Det er i forslag til budsjett 2014 satt av kr. 617 000 kr. til strøm og gass for kirkene og menighetssenteret, mot kr. 647 000 i 2013. Det er en noe krevende øvelse å fastsette strømbudsjett før forrige driftsår regnskapsmessig er avsluttet. Avregningen for nettleie og strømforbruk er tilgjengelig først i slutten av januar 2014 fra LYSE (linjeleie) og FJORDKRAFT (forbruk). Sola kommune har tilsvarende situasjon og rutine for sin energibudsjettering.

Fellesrådets mangeårige avtale med Fjordkraft gjennom KNIF - Kristen Norges Innkjøpsfellesskap videreføres for 2014 (Se: <http://knif.no/Innkjop/Organisasjon/Strom-Knif-kraftfond>) og har over tid vist seg å være gunstig. Kraftprisene for 2014 var anbefalt til 35 øre/kwh, mot anbefalt budsjettpris på 39 øre/kwh i 2013. Disse prisene baserer seg på langsiktige innkjøp. Strøm som leveres i januar 2014 koster 34 øre/kwh.

Kirkevergen foreslår å opprettholde en viss budsjettbuffer mht. økt aktivitet i kirkene samt eventuelle uforutsette strømprisvariasjoner, men at denne reduseres noe for 2014. Strømforbruket for Tananger kirke er redusert fra 293 315 til 264 832 kwh fra 2012 til 2013, noe

som er veldig positivt og som sannsynligvis grunner seg i mer aktivt bruk av styringssystemet som ble installert i 2011.

Totale strømkostnader de siste årene har vært:

- 2012: kr. 544 917
- 2011: kr. 563 510
- 2010: kr. 678 711
- 2009: kr. 770 020 *)

**)Ekstra store kostnader pga. feil i varmestyring i Tananger kirke høsten 2008/vinteren 2009*

Det vil ifm fellesrådets behandling av regnskapet for 2013 bli lagt fram en oversikt som redegjør for kwh-forbruk og strømkostnadene for kirkebyggene. Det er både viktig med gode og målrettede tiltak for å både kunne kontrollere og redusere nåværende strømforbruk samt å holde utgiftene under kontroll. Siste års milde vintre og gunstige kraftpriser har gått i forbrukers favør men må aldri bli en hvilepute i forvaltningen av kirkebyggene. Kirkevergen peker på at menighetene i nabofellessrådene Sandnes og Sola må bære noe av kirkenes årlige strømutgifter. Denne ordningen kan vurderes innført også i Sola kirkelige fellesråd.

H. Tilskudd fra fellesrådet til menighetsrådene

Budsjettforslaget viderefører tilskuddnivået i 2014 som foregående år på kr. 432 000, jfr. vedlagt oversikt. Forslaget innebærer at menighetene mottar direkte årlig tilskudd fra fellesrådet som følger:

Tananger menighet	: 35 000 kr.
Ræge menighet	: 25 000 kr.
Sørnes menighet	: 30 000 kr.
Sola menighet	: 25 000 kr.
 Totalt	 :115.000 kr.

I tillegg mottar menighetene såkalte klokker – og kirketjenermidler, dvs. en slags kompensasjon for klokker – og kirketjener tjenester i kirkene, jfr. vedlegg *Oversikt tilskudd fra fellesrådet til menighetsrådene*.

Denne tilskuddordningen fra fellesrådet til menighetsrådene har eksistert iallfall fom år 2000, kan være eldre, og har vært en del av fellesrådets årlige budsjettvedtak siden. Det er imidlertid en mangeårig historikk bak disse utregningene. Tallene som kan oppfattes noe foreldet og logikken kan være noe vanskelig å se.

Det er kirkevergeadministrasjonens oppfatning at nåværende tilskuddmodell ikke gjenspeiler dagens ressursfordeling i fellesrådet, og at ressursfordelingen er moden for revisjon. Det er eksempelvis en sannsynlig skjevfordeling i at fellesrådet utbetaler kirketjenermidler til Sola menighet samtidig som fellesrådet bærer lønnsutgiftene til kirketjenerfunksjonen. Det er rimelig at nåværende tilskuddordning fra fellesrådet til menighetsrådene i løpet av 2014

tas opp til vurdering, og det vil være relevant at det arbeidet gjøres i sammenheng med fellesrådet vedtak 06.11.2013 i FR-sak 42/2013 Oppfølging av sak vedr *Ressurs – og stillingsfordeling i Sola kirkelige fellesråd (FR-sak 33/2011)*. Eventuelle endringer antas å påvirke 2015-budsjettet.

I. Sola menighetsblad

Administrasjonen påpeker at fellesrådets kostnad til produksjon og distribusjon av Sola menighetsblad er noe i overkant av hva det bør være. Netto kostnad for 2013 var kr. 145 000, mot kr. 62 000 i 2012. Ordningen med 5 utgivelser årlig videreføres, men sideantallet bør reduseres fra 28 sider til 24 sider. Frivillige lag og organisasjoner knyttet til bedehusene i Sola har gratis spalteplass og fyller ca. 3 sider/nummer. Det bør vurderes i innføre betaling for dette.

J. Tilskudd til felles Dåpsaksjon 2014

Kirkevergen foreslår overfor fellesrådet at det settes av kr. 40 000 som tilskudd til felles Dåpsaksjon 2014. Sandnes kirkelige fellesråd tok initiativ til dette høsten 2013, i nært samarbeid med Stavanger bispedømmekontor samt fellesrådene i Stavanger, Randaberg og Sola. Aksjonen planlegges igangsatt høsten 2014 og tenkes lansert overfor alle kirkelige medarbeidere i bispedømme på Medarbeiderdagen 5.juni som arrangeres i regi av bispedømmet og Stavanger kirkevergelag. Det er senhøsten 2013 etablert en forløpig arbeidsgruppe bestående av stiftsdirektør, kirkevergene i de 4 nevnte fellesrådene samt en prost. Det utformes for tiden framdriftsplan og mulige felles tiltak med oppstart fom høsten 2014. Temaene *Solakirkene – hvor står vi oktober 2013* og *Folkekirkens framtid* på fellesrådets dialogmøte med menighetsrådene 25.10.2013 aktualiserte sterkt behovet for positive og utadrettede tiltak overfor nye foreldre og barnefamilier.

K. Uttrekk momskompensasjon menigheter

Denne ordningen i forhold til Sola kommune ble etablert fom regnskapsåret 2007. Menighetenes regnskap viser at det er variasjoner fra år til år avhengig av innkjøp og aktivitetsnivå. For 2014 framgår det fra at Sola kommune ifm vedtatt tilskudd har fastsatt mva-uttrekket fra menighetene til kr. 210 000, identisk med 2012 og 2013. Det er fra kommunens side en forutsetning at fellesrådet får inndecket 100 % av dette fra menighetsrådenes regnskaper.

Nåværende ordning med mva-uttrekk vil bli konsekvensutredet av kirkevergeadministrasjonen i løpet av 2014.

L. Vedrørende MR's budsjettinnspill

Fellesrådet ble ifm behandlingen av FR-sak 25/2013: Budsjettprosess 2014 – innspill og innledende drøfting gjort kjent med menighetsrådenes budsjettinnspill, og gjorde sine prioriteringer i forhold til det. Dette ble oversendt rådmann Sola kommune 05.06.2013.

I kommunestyrets budsjettvedtak 08.12.2013 ble det i HØP 2014-2017 lagt inn kr. 60 000 for 2015 til ny døpefont i Ræge kirke, jfr. budsjettsskriv av 05.06.2013 s. 4 pkt. 3.

Kommunestyret fant imidlertid ikke rom for midler til følgende budsjettinnspill:

- Ny 100 % ungdomsarbeider/ungdomsdiakon - stilling
- Økt vedlikeholdsramme for kirkene
- Økning vaktmesterressurs fra 550 % til 100 %
- Midler til arkitektkonkurranse ny kirke Sola sentrum
- Midler til nye liturgiske møbler i Sørnes kirke

Kirkevergeadministrasjonen forsøker i løpet av året så langt som mulig å finne rom for mindre kostbare nyanskaffelser og utskiftninger og andre gode tiltak knyttet til kirkebyggene. Det er imidlertid nyttig å se drifts – og budsjettåret noe over tid før en kan ta større kostnader.

Fellesrådet må videre ta på alvor at Sola kommune er inne i en mer krevende økonomisk periode enn i tidligere år. Kommunestyret fant ikke rom for realvekst i tilskuddet til fellesrådet for 2013. Sola kirkelige fellesråd har etter kirkevergens vurdering ikke økonomisk handlingsrom til å vedta varig økte kostnader i personalbudsjettet til ulike gode personalbehov i menighetene. Hvis så skal skje er det nødvendig å redusere andre eksisterende stillinger.

M. Budsjettforutsetninger - bruk av disposisjonsfond

1. Fra Disposisjonsfond fellesrådet

Det er i budsjettforslaget lagt inn kr. 36 000 fra Disposisjonsfond fellesrådet. Innestående pr. 31.12.2012 var kr. 538 755. Fellesrådet disponerte imidlertid av dette kr. 150 000 til 2013-budsjettet pluss midler til nye salmebøker til nærmere 200 000 kr., jfr. *FR-sak 39/2013 Anskaffelse av Norsk salmebok 2013 til kirkene i Sola (Oppfølging av FR-sak 23/2013)*.

2. Fra Disposisjonsfond vielser Ruinkirken

Det er i budsjettforslaget videre lagt inn kr. 20 000 fra Disposisjonsfond vielser Ruinkirken. Disse midlene delfinansierer sekretærstillingen ved Sola-kirkenes servicetorg (jfr. vedtak i *FR-sak 11/2009 Forslag til retningslinjer for forvaltning av prestefond eksterne vielser i kirkene i Sola* pkt. 5. Fellesrådet utvidet i sin tid sekretærstillingen i Sola menighet (*Sak 04/2009 Budsjett 2009 for Sola kirkelige fellesråd*) fra 60 til 80 % fast stilling. Begrunnelsen for dette var at administrasjonen av eksterne vielser legger beslag på en betydelig del av sekretærstillingens oppgaver. Da satsene for eksterne vielser ble justert med virkning fra 01.01.2010 var det en forutsetning at dette bl.a. skulle finansiere stillingsutvidelsen for sekretærstillingen.

Det er viktig å peke på at fellesrådets budsjettbalanse fra år til år i minst mulig grad er avhengig av oppsparte fondsmidler. Det er reservemidler som kun bør brukes til ekstraordinære behov og tiltak.

N. Særskilte behov tilknyttet kirkegårdene i kommunen – ikke budsjettkonsekvenser

a. Informasjonstavler / monter på Tananger, Sola og Ræge kirkegårder

Kirkevergen vil gjenta en sak som ble lagt fram ifm. budsjettbehandlingen for 2012, men som det av tidsmessige årsaker ikke har vært mulig å gjennomføre i 2012.

Fellesrådet disponerer i sin regnskapsbalanse pr. 01.01.2012 på *bundet fond 25100002 Renter gravlegater kr. 125 679*. Dette er renter fra innbetalte gravlegater (for stell av gravsteder) som over år er blitt avsatt på bundet fond. Fondets formål er tiltak som kan komme inn under betegnelsen "Kirkegårdens forskjønnelse" og kan derfor ikke benyttes til generell budsjettinndekning. Det er et ønske om å kunne sette opp høvelige informasjonstavler / monter med kart over kirkegårdsområdene, lokale kirkegårdsvedtekter samt annen praktisk informasjon om kirkegårdsforvaltningen. Dette arbeidet vil skje i tett samarbeid med Park – og grøntseksjonen i Sola kommune.

b. Inventar til livssynsnøytralt seremonirom

Følgende sak gjentas fra budsjett 2013 – behandlingen, da nytt byggearbeidene på nytt bårhus enda ikke er igangsatt:

Sola kommune har nå prosjektert nytt bårhus med et enkelt seremonirom i tilknytning til Sola kirkegård, og prosjektet har vært ute anbud på DOFFIN. Dette seremonirommet skal spesielt kunne dekke et behov for livssynsnøytralt seremonirom ifm. gravferdseremonier. Sola kommune har i den forbindelse nylig sendt søknad til Rogaland fylkeskommune om særskilte statlige prosjektmidler for om mulig kunne utvide planlagt seremonirom noe. Når nytt bårhus etter planen blir ferdigstilt i 2013 vil det være behov for å utstyre seremonirommet med stoler, belysning, instrument (piano) mv. Kommunens prosjekt har visstnok ikke budsjettmidler til dette. Hvis saken og behovet aktualiseres vil kirkevergen legge fram sak om dette til behandling i fellesrådet.

Kirkevergen anbefaler at fellesrådet kan sette av noe midler til dette ved å disponere midler fra bundet driftsfond "Renter gravlegater" (Saldo 31.12.2013 kr. 151 452).

O. Avslutning

Kirkevergeadministrasjonen vektlegger en trygg forvaltning og god budsjettdisiplin i forvaltningen for å fortsatt kunne yte gode kirkelige tjenester av god kvalitet til Solas innbyggere. De store budsjettpostene er personalutgifter, energi, tilskudd til menighetene, vedlikehold av anlegg og kirkebygg samt menighetsblad. Administrasjonen og fellesrådet må alltid ha et godt fokus på disse kostnadene.

Også i 2014 vil fellesrådets og menighetenes ønsker og velbegrunnede behov vil være større enn tilgjengelige økonomiske rammer. I den grad fellesrådet vil prioritere andre tiltak, stillinger og satsingsområder enn det som framkommer i budsjettforslag vil det være nødvendig å redusere tilsvarende på andre budsjettposter eller ta ut større andel av eksisterende disposisjonsfond.

Forslag til
VEDTAK:

- a) *Framlagt forslag til detaljbudsjett 2014 for Sola kirkelige fellesråd vedtas med en tilskuddramme fra Sola kommune på kr. 13 101 000. Stipulert samlet tilskudd inkludert lønns – og pensjonsreserve er kr. 418 000.*
- b) *Kirkevergeadministrasjonen fastsetter fordelingen av momskompensasjonsuttrekk 2014 (totalt til kr. 210 000) for menighetene når endelige regnskapstall for 2013 foreligger.*

- c) Fellesrådets tilskudd til menighetsrådene for 2014 fastsettes totalt til kr. 432 000.
Rådet ber om at nåværende tilskuddordning tas opp til revisjon i løpet av inneværende år som en del av fellesrådets totale ressursvurdering.*

FR-sak 07/2014 Eventuelt

Vel møtt!

Sola, 15.01.2014

Christian Lie (sign.)
Leder Sola kirkelige fellesråd

Trygve Torgersen (sign.)
kirkeverge

Neste ordinære møte i Sola kirkelig fellesråd: iht.FR-sak 46/2014:

Onsdag 26.mars kl. 19.00 i Tananger kirke

Budsjett	(Alle)												
Sum av Budsjett		Tjeneste											
Konto	Tekst	Fellesrådet	Kirker felles	Kirkegårder	Ræge	Sola	Sørnes	Tananger	T. kapell	Ruinkirken	Menigh.vakt	Sola mhbl	Totalsum
10100	Lønn faste stillinger	1 700 000			530 000	1 800 000	930 000	1 410 000			80 000		6 450 000
10104	Vikar vakant stilling					10 000							10 000
10120	Avtalefestede tillegg fastlønn				5 000	15 000	20 000	20 000					60 000
10200	Vikartjeneste	20 000											20 000
10204	Vikarlønn enkelttimer					10 000		25 000					35 000
10220	Avtalefestede tillegg vikarer	6 000				1 000		5 000					12 000
10301	Ekstraersurs	10 000			8 000	10 000	10 000	10 000		60 000	50 000		158 000
10510	Honorar	30 000											30 000
10519	Diverse godtgjørelser (tlf.godtgj.)	25 000			8 000	12 000	12 000	12 000					69 000
10802	Fast ledergodtgjørelse	80 000			50 000	50 000	50 000	50 000					280 000
10804	Øvrig møtegodtgjørelse	20 000			40 000	60 000	60 000	60 000					240 000
10900	Pensjonsutgifter KLP	257 000			82 000	272 000	143 000	220 000			20 000		994 000
10910	Premie kollektiv ulykkesforsikring	15 000											15 000
10911	Premie gruppelevsforikring	20 000											20 000
10990	Arbeidsgiveravgift	308 000			102 000	316 000	173 000	255 000		9 000	21 000		1 184 000
11000	Kontorrekvisita	10 000			5 000		5 000	5 000					25 000
11001	Datarekvisita	6 000								6 000			12 000
11002	Kopierings- og trykkeriutg.	10 000					2 000	2 000				160 000	174 000
11004	Aviser, tidsskrifter	20 000			3 000		3 000	3 000					29 000
11059	Bøker og undervisningsmateriell	10 000											10 000
11151	Kjøp av mat/servering ansatte/till.valgte	20 000			4 000	4 000	4 000	4 000					36 000
11201	Arbeidstøy (konfirmanstkapper)		30 000										30 000
11202	Renholdsmidler				3 000	1 000	5 000	6 000					15 000
11204	Lys, brød og vin		22 000										22 000
11206	Utgifter vedr. kremasjon			75 000									75 000
11209	Div. forbruksmatr./varer	12 000			5 000		5 000	5 000		10 000			37 000
11210	Gaver	5 000											5 000
11211	Arrangementsutgifter	22 000	5 000										27 000
11219	Div. velferd ansatte	15 000											15 000
11290	Bedriftshelsetjenesten	8 000											8 000
11294	Revisjonsutgifter	65 000											65 000
11300	Porto	12 000			2 000		4 000	4 000				50 000	72 000
11302	Telefon	15 000			5 000		5 000	13 000					38 000
11304	Datakommunikasjon	20 000			17 000	6 000	12 000	12 000					67 000
11306	Banktjenester og gebyr	1 000										2 000	3 000
11400	Annonser, kunngjøringer	130 000											130 000
11509	Kursutgifter	50 000											50 000
11610	Kilometergodtgjørelse	12 000			2 000	15 000	5 000	5 000			6 000		45 000
11620	Diett- og nattillegg	2 000											2 000
11658	Honorar næringsdrivende oppg.pl.	8 000			81 000								89 000
11659	Diverse oppgavepliktig godtgjørelse	5 000											5 000
11712	Tjenestereiser (ikke oppg.pl.)	20 000			2 000	2 000	2 000	2 000					28 000
11800	Strøm og brensel kirke 1	30 000			140 000	65 000	100 000	270 000	12 000				617 000
11850	Forsikring bygg/anlegg		130 000										130 000
	Forsikringer					3 000							3 000
11851	Forsikring personer	33 000											33 000
11852	Forsikring annet	4 000											4 000
11853	Vakthold/alarm	25 000	30 000		3 000	7 000	10 000	15 000	6 000				96 000
11900	Leie møtelokaler					4 000							4 000
11950	Kommunale eiendomsavgifter				7 000	3 000	6 000	15 000	4 000				35 000
11951	Datakommunikasjon (Ecclesia gravreg.)			23 000									23 000

Konto	Tekst	Fellesrådet	Kirker felles	Kirkegårder	Ræge	Sola	Sørnes	Tananger	T. kapell	Ruinkirken	Menigh.vakt	Sola mhbl	Totalsum
11951	Lisensavgifter	100 000			2 000								102 000
11957	Medlemskontigent	80 000		3 000									83 000
12000	Kontormøbler	10 000			0								10 000
12009	Diverse inventar	10 000											10 000
12200	Kjøp av datamaskiner / - utstyr	20 000								20 000			40 000
12300	Vedlikehold anlegg	20 000	50 000		50 000	50 000	50 000	50 000					270 000
12303	Vedlikehold bygninger		50 000		10 000	10 000	710 000	10 000	10 000				800 000
12305	Vedlikehold instrumenter (orgel, piano)				4 000	8 000	4 000	4 000	4 000				24 000
12306	Vedlikehold maskiner/utstyr	30 000											30 000
12400	Driftsavtale Ephorma	5 000											5 000
12600	Renhold				120 000		135 000	110 000					365 000
12709	Konsulenttjenester	60 000											60 000
13700	Gravstell			80 000									80 000
14500	Tilskudd/overføring til menighetsråd				26 000	165 000	150 000	91 000					432 000
14701	Tilskudd andre	40 000											40 000
14900	Lønnsreserve (lønnsmerutg.)	418 000											418 000
15009	Diverse renteutgifter	1 000											1 000
16100	Betaling fra deltakere	-20 000									-5 000		-25 000
16101	Kontingenter											-6 000	-6 000
16202	Annonseinnbetaling											-50 000	-50 000
16203	Vielser									-180 000			-180 000
16208	Gebyr gravlegat			-10 000									-10 000
16300	Husleieinntekter								-32 000				-32 000
16501	Gravstell			-80 000									-80 000
18101	Statstilskudd undervisning					-250 000		-250 000					-500 000
18450	Rammeoverføring fra Sola kommune	-11 803 000					-710 000				-150 000		-12 663 000
	Lønns/pensjons-reserve 2014	-418 000											-418 000
18471	Offer til egen virksomhet											-20 000	-20 000
18501	Uttrekk mva. komp. menighetene	-210 000											-210 000
19000	Rente av bankinnskudd	-60 000											-60 000
19400	Bruk av disposisjonsfond	-36 000											-36 000
	Refusjon fra menighet	-96 000											-96 000
	Bruk av disposisjonsfond, Ruin	-20 000											-20 000
Totalsum		-8 808 000	317 000	91 000	1 316 000	2 649 000	1 905 000	2 443 000	4 000	-75 000	22 000	136 000	0

Budsjett	(Alle)								
Sum av Budsjett		Tjeneste							
Konto	Tekst	Fellesrådet	Ræge	Sola	Sørnes	Tananger	Ruinkirken	Menigh.vakt	Totalsum
10100	Lønn faste stillinger	1 700 000	530 000	1 800 000	930 000	1 410 000		80 000	6 450 000
10104	Vikar vakant stilling			10 000					10 000
10120	Avtalefestede tillegg fastlønn		5 000	15 000	20 000	20 000			60 000
10200	Vikartjeneste	20 000							20 000
10204	Vikarlønn enkelttimer			10 000		25 000			35 000
10220	Avtalefestede tillegg vikarer	6 000		1 000		5 000			12 000
10301	Ekstraressurs	10 000	8 000	10 000	10 000	10 000	60 000	50 000	158 000
10510	Honorar	30 000							30 000
10519	Diverse godtgjørelser (tlf.godtgj.)	25 000	8 000	12 000	12 000	12 000			69 000
10802	Fast ledergodtgjørelse	80 000	50 000	50 000	50 000	50 000			280 000
10804	Øvrig møtgodtgjørelse	20 000	40 000	60 000	60 000	60 000			240 000
10900	Pensjonsutgifter KLP	257 000	82 000	272 000	143 000	220 000		20 000	994 000
10910	Premie kollektiv ulykkesforsikring	15 000							15 000
10911	Premie gruppelivsforsikring	20 000							20 000
10990	Arbeidsgiveravgift	308 000	102 000	316 000	173 000	255 000	9 000	21 000	1 184 000
Totalsum		2 491 000	825 000	2 556 000	1 398 000	2 067 000	69 000	171 000	9 577 000

[illegible]

	2 011				
Menighet	Ræge	Sola	Sørnes	Tananger	Total
Klokkermidler (17%)		52 100	49 100	52 100	
Kirketjenermidler		75 000	58 000		
Tilskudd	25 000	30 000	30 000	35 000	
**Sum tilskudd	25 000	157 100	137 100	87 100	406 300
	2 012				
+ 5%	26 000	165 000	150 000	91 000	432 000
Videreføres i 2013 og 2014					
<u>Merknader:</u>					
Klokkerfunksjonen Ræge tilligger daglig leder - stilling					
Lønnsutgifter til kirketjener Sola på timebasis (ca. 15 % st.) går på lønnsbudsjett / - regnskap					
Kirketjenermidler Tananger: Ligger i vaktmesterstilling					
Kirketjenermidler Ræge: Tilsatt kirketjener medio 2008					

Tall i hele 1000							
		Forslag til nye årsverk 2014	Opprinne- lig vedtatt budsjett	Forslag til budsjett	Forslag til budsjett	Forslag til budsjett	Forslag til budsjett
			2013	2014	2015	2016	2017
1	Innbyggertilskudd inkl. utgiftsutjevning		496 700	534 300	550 000	556 000	566 000
2	Inntektsutjevning		-135 700	-151 400	-155 100	-159 000	-162 900
3	Formue- og inntektsskatt		822 000	884 600	906 800	929 400	952 300
	Sum frie inntekter		1 183 000	1 267 500	1 301 700	1 326 400	1 355 400
4	Mva komp investeringer		31 453	0	0	0	0
5	Integreringstilskudd flyktninger		12 000	13 600	15 900	17 800	17 700
6	Andre renteinntekter		5 400	5 100	5 200	5 400	5 600
7	Kompensasjonstilskudd fra Husbanken		6 500	7 200	7 500	7 800	8 100
8	Kapitalinntekter fra selvkostområdene		15 079	17 264	17 264	17 264	17 264
	Sum sentrale inntekter		70 432	43 164	45 864	48 264	48 664
9	Minimumsavdrag		34 900	38 400	46 000	44 000	45 800
10	Avdrag utover minimum etter kommuneloven		0	0	0	10 000	15 000
11	Renteutgifter innlån		36 000	37 600	44 000	47 100	51 300
12	Lønnsreserve		12 624	25 800	25 800	25 800	25 800
13	Pensjonsreserve inkl. AFP		7 600	13 600	13 600	13 600	13 600
14	Sola kirkelige fellesråd		11 953	13 101	12 451	12 391	12 391
15	Tilskudd livssynssamfunn/misjonærer		2 540	2 600	2 600	2 600	2 600
16	Revisjon og kontrollutvalg		1 217	1 265	1 265	1 265	1 265
17	Fordelte utgifter		17 273	17 528	17 528	17 528	17 528
18	Diverse felles inntekter og utgifter		7 954	7 790	7 654	7 907	7 731
	Sum sentrale utgifter		132 061	157 684	170 898	182 191	193 015
19	Renteinntekter - ansvarlig lån i Lyse		-9 600	-8 500	-8 800	-9 400	-9 800
20	Utbytte Sola bredbånd AS		-3 000	-4 000	-5 000	-6 000	-7 000
21	Utbytte fra Lyse		-31 468	-35 000	-37 100	-39 300	-41 500
22	Mva-inntekt som overf. til investering - 100 % i 2014		31 453	0	0	0	0
23	Egenkapital investeringer		20 013	58 000	58 000	59 000	60 000
	Sum netto utgifter		139 459	168 184	177 998	186 491	194 715
	Tilskudd regionale prosjekter:						
24	Tilskudd Brannvesenet Sør-Rogaland IKS		16 865	18 578	18 936	18 934	18 931
25	Tilskudd Greater Stavanger		720	750	800	850	900
26	Tilskudd Sørmarka Arena IKS		1 738	1 963	1 798	1 727	1 643
27	Tilskudd til Folkehallene IKS (Sandnes og Randaberg)		0	63	1 760	1 870	1 600
28	Tilskudd Bedriftsdirrettsanlegg på Forus - skyteanlegg		0	2 100	0	0	0
29	Tilskudd Bedriftsdirrettsanlegg på Forus, skyteanlegg - bruk av disposisjonsfond		0	-2 100	0	0	0
30	Tilskudd Bybane, planleggingsutgifter		1 635	0	0	0	0
	Sum tilskudd regionale prosjekt		20 958	21 354	23 294	23 381	23 074
	Beregnet netto driftsramme til avdelingene		1 093 015	1 121 126	1 146 272	1 164 792	1 186 275
	Disponibelt utover 2013-nivå			28 111	53 257	71 777	93 260
		Forslag til nye årsverk 2014	Opprinne- lig vedtatt budsjett	Forslag til endring ifht bud 2013	Forslag til endring ifht bud 2013	Forslag til endring ifht bud 2013	Forslag til endring ifht bud 2013
			2013	2014	2015	2016	2017
	Standard- og volumendringer fordelt på sektorene:						
31	Konkurranseutsetting		-2 000	0	-2 000	-4 000	-6 000
	Sentrale staber eks fagstaber						
	001 - Politisk nivå med sekretariat		15 241				
32	Valg			-720	280	-720	480
	101 - Rådmannsgruppen		13 435				
33	Beredskapsrådgiver	1,0		800	800	800	800
34	Kommunikasjonsrådgiver	1,0		650	650	650	650
	105 - Servicetorget		0				

Møtebok

Blad 1

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 06.november 2013
-------------------------	--	---

		Møtedato 06.november 2013	Fra kl. 19.00	Til kl. 22.00
--	--	------------------------------	------------------	------------------

Til stede på møtet:

Medlemmer (Angi evt. hvem som er fraværende)	Christian Lie Marianne Hovland Ole Bernhard Eriksen Bjørn Magne Espeset Edvard Aarsland Sindre Eskedal Janne Stangeland Trygve Torgersen	Repr. Sola MR Repr. Sola MR Repr. Ræge MR Repr. Sørnes MR Repr. Sørnes MR Repr. Stavanger biskop Rege Repr. Sola kommune Kirkeverge/sekretær for fellesrådet	(leder) (nestleder)
Vara- medlemmer	Nelly Hveding Sigve Martin Mæland Henning Kristensen	Vararepr. Tananger MR Vararepr. Tananger MR Vararepr. Ræge MR	(fast møtende vararepr.)
Andre	Tore J. Aas	Ass.kirkeverge	

Behandlede saker

Sak 34/13 – 46/13

Underskrifter

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Utskrifter

Signatur:

Utskrift sendes til Rogaland Revisjon IKS

Sign:

|

Møtebok

Blad 2

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 06.november 2013
-------------------------	--	---

SAKLISTE:

FR-sak 34/2013 Godkjenning av protokoll fra møte 28.08.2013

VEDTAK:

Protokoll fra fellesrådets møte 28.08.13 godkjennes.

FR-sak 35/2013 Godkjenning av innkalling og sakliste til møte 06.11.13

VEDTAK:

Innkalling og sakliste til møte 06.11.2013 godkjennes.

FR-sak 36/2013 Orienteringer, skriv og meldinger

- a. KA-rundskriv (Kirkelig arbeidsgiver – og interesseorganisasjon):

06/13 Tilskudd til utgiftsdekning ved rekruttering av kateket/menighetspedagog
07/13 Trekk av midler til OU-arbeid november 2013

- b. Kort orientering om personalsituasjonen i menighetene / fellesrådet
- c. Brev fra Sandnes kirkelige fellesråd 21.08.2013 med invitasjon til felles dåpsaksjon høsten 2014
- d. Brev 13.09.13 fra Stavanger biskop om ny prest i Tananger menighet
- e. Kontaktmøte med Sola kommune 20.09.2013
- f. Bispevisitas 12.-17.november 2013 i Sola og Sørnes menigheter – fellesrådets møte med Stavanger biskop 12.11.2013 kl.16.30 i Sola kirke, menighetsalen
- g. Status vedr. sikringstiltak trapper Tananger kirke
- h. Status lekkasjeproblemer Sørnes kirke
- i. Status prosjekt nytt tak Sola kirke (2013-2014)
- j. Status prosjekt bårerom/livssynsnøytralt seremonirom ved Sola kirkegård (2013-2014)
- k. Brev fra Kirkerådet 07.10.13 Tilskudd til gjennomføring av MR-valg 2013 (kr. 2 907 til valggjennomføring i Ræge menighet)
- l. Skriv 15.10.2013 fra Stavanger bispedømmekontor: Forsøk med samordning av statlige innsigelser til kommunale planer
- m. 16.10.2013: Melding fra Sola kommune, politisk sekretariat – Søknad om minnestøtte – Karl Hellestø (samarbeid om krigsmonument. Enstemmig godkjent i utvalg for kultur, samfunnsutvikling og miljø)
- n. Anskaffelse og igangsetting høsten 2013 av nytt, web-basert HMS-system STAMINAHOT
- o. Endelig behandling av Reguleringsplan 0442 Sola sentrum i Utvalg for arealutvikling 16.10.2013 og i Sola kommunestyre 31.10.2013

Sign:

|

Møtebok

Blad 3

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 06.november 2013
-------------------------	--	---

- p. Skriv 24.10.13 vedr etablering av Kirkepartner AS; Den norske kirken får nye, moderne nettsider 3. april 2014
- q. Plan for diakoni Sola menighet 2013
- r. Rådmannens budsjettforslag 2014 – forslag til rammetilskudd Sola kirkelige fellesråd og andre kirkerelaterte prosjekter 2014-2015
- s. Brev 23.10.13 fra Stavanger biskop vedr utleie av kirkene til kommersielle formål

VEDTAK:

Framlagt informasjon, skriv og meldinger tas til orientering.

FR-sak 37/2013 Økonomirapport januar – september 2013

VEDTAK:

Framlagt økonomirapport januar-september 2013 for Sola kirkelige fellesråd tas til orientering.

FR-sak 38/2013 Disponering av overskudd fra trosopplæringsmidler 2012

VEDTAK:

Ubrukte midler ihht regelverket for trosopplæring benyttes til tiltak innen trosopplæringsarbeid i Sola-menighetene. Beløpet avsettes på eget fond. Menighetene konkurrerer på lik linje uavhengig av stillingsprosent, antall ansatte i trosopplæringen eller tildelte midler. Kirkevergen er besluttende organ.

FR-sak 39/2013 Anskaffelse av Norsk salmebok 2013 til kirkene i Sola Oppfølging av FR-sak 23/2013

VEDTAK:

- a. Fellesrådet kjøper inn nødvendig antall salmebøker til menighetene ihht. salgsbetingelsene (snittbesøkende) for å løse ut 75 % rabatt på salmedatabasen.
- b. Fellesrådet dekker 50 % av lisenskostnadene for digital salmedatabase for 2015 og 2016
- c. Kostnaden til nødvendig antall ny Norsk Koralbok til kirkene dekkes av fellesrådet
- d. Menighetene velger / koster selv navnepreging på nye salmebøker
- e. Fellesrådet dekker tilskuddet til menighetene samt kostnaden til Norsk Koralbok over disposisjonsfondkonto 25600001 Disposisjonsfond Fellesrådet.

Sign:

|

Møtebok

Blad 4

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetscenter 06.november 2013
-------------------------	--	---

FR-sak 40/2013 **Prosess vedr utarbeidelse av plandokumentet "Plan og strategi for Sola kirkelige fellesråd"**

VEDTAK:

- a. *Fellesrådet ber oppnevnt arbeidsgruppe arbeide videre med utkast til plan og strategidokumentet.*
- b. *Rådet tar sikte på at dokumentet Plan og strategi for Sola kirkelige fellesråd ferdigstilles og endelig sluttføres i neste ordinære møte.*

FR-sak 41/2013 **Evaluerings av Solakirkenes servicetorg**

Fellesrådet lukket møtet ifm. behandling av saken.

VEDTAK:

- a. *Fellesrådet tar framlagt orientering om evaluering til orientering og ber administrasjonen om at arbeidet med utvikling av Solakirkenes servicetorg følges opp kontinuerlig ihht. saksforeleggets pkt. D.*
- b. *Neste evaluering gjennomføres innen utgangen av 2015.*

FR-sak 42/2013 **Oppfølging av sak vedr Ressurs – og stillingsfordeling i Sola kirkelige fellesråd (FR-sak 33/2011)**

VEDTAK:

- a. *På bakgrunn av saksforelegget og fellesrådets debatt og innspill i saken ber rådet om at Christian Lie og Edvard Aarsland sammen med kirkevergeadministrasjonen utgjøre en arbeidsgruppe som i løpet av 2014 legger fram oppfølgingssak til FR-sak 43/2013 Ressurs – og stillingsfordeling i Sola kirkelige fellesråd*
- b. *Fellesrådet ber om at daglige ledere med deres kompetanse og erfaring involveres i arbeidsgruppens arbeid.*

FR-sak 43/2013 **Høring vedr framlegg til nye regler for valg av menighetsråd og bispedømmeråd**

VEDTAK:

Sola kirkelige fellesråd har ikke merknader til forslaget fra Kirkerådet med forslag til regelverk for valg til menighetsråd og bispedømmeråd/Kirkemøtet.

Sign: _____

Møtebok

Blad 5

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 06.november 2013
-------------------------	--	---

FR-sak 44/2013 Høring KAs strategiplan 2015-2018: "Hva skal være KAs strategi i fremtiden?"

VEDTAK:

Fellesrådet gir fellesrådet leder, nestleder og kirkeverge fullmakt til å formulere ferdig rådets uttalelse vedr KAs fremtidige strategi, på grunnlag av rådets drøfting og signaler på respektive punkter.

FR-sak 45/2013 Valg av leder og nestleder for Sola kirkelige fellesråd 01.01.-31.12.2014

VEDTAK:

- a. Christian Lie velges som leder av fellesrådet for perioden 01.01. – 31.12.2014*
- b. Ole Bernhard Eriksen velges som nestleder av fellesrådet for perioden 01.01. – 31.12.2014*

FR-sak 46/2013 Møteplan 2014

VEDTAK:

- a. Framlagte forslag til møteplan for fellesrådet for 2013 godkjennes med følgende møtedatoer:*
 - Onsdag 22.januar*
 - Onsdag 26.mars*
 - Onsdag 04.juni*
 - Onsdag 27.august*
 - Onsdag 26. november*
- b. Møter i administrasjonsutvalget fastsettes i utgangspunktet til samme datoer som fellesrådets møter, og innkalles ellers ved behov.*

.....

Ekstra møte i Sola kirkelige fellesråd med Stavanger biskop ifm. bispevisitas tirsdag 12.november kl. 17.00 – 19.00

Neste ordinære møte i Sola kirkelige fellesråd er ihht. til FR-sak 46/20123 onsdag 22.januar 2014.

Sign:

|

Arkivsak-dok. 13/01937
Arkivkode
Saksbehandler Arne Torgersen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Utvalg for tekniske saker	04.09.2013	41/13

SAKSPROTOKOLL

Sak om særskilt tilrettelagte graver

Utvalg for tekniske saker har behandlet saken i møte 04.09.2013 sak 41/13

Møtebehandling

Det var 8 representanter til stede.

Votering

Rådmannens innstilling datert 14.08.13 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Det åpnes for at nabokommuner kan søke om å benytte areal på kirkegårder i Sandnes som er opparbeidet for særskilt tilrettelagte graver.

Særskilt tilrettelagte graver blir belastet avsenderkommuner med kr 17 500,- pr. grav.

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk signatur

Trygve Torgersen

Fra: Trygve Torgersen
Sendt: 7. november 2013 12:56
Til: Cecilie Skretting ; Johan Jensen; Randi Lundberg Tveit; Sidsel Holmsen; Siri Lindtveit; Tore Aas; Trygve Torgersen
Kopi: 'Christian Lie'
Emne: Vedr utløp av bankavtale

Til menighetene v/daglig leder

Dette gjelder fornyelse av bankavtalen mellom SR-Bank og Sola kommune, som Sola kirkelige fellesråd og menighetene i Sola er knyttet til.

Viser til regnskapssjefens redegjørelse i vedlagt mail.

Sola kirkelige fellesråd ønsker å benytte seg av avtaleforlengelsen, og avgjør det administrativt. Det er helt uaktuelt å på egen hånd etablere et eget kundeforhold med ny bank med alt det ekstraarbeidet og merkostnadene det ville medført. Vi har mangeårig gode erfaringer med et tett og ryddig samarbeid med kommunen ifm regnskapsførsel, banktjenester, rentebetingelser mv. og nyter godt av disse tjenestene som en del av gjeldende tjenesteytingsavtale.

Fellesrådet orienteres i neste ordinære møte om avgjørelsen.

Andre alternativer med egen bankavtale blir krevende å håndtere, og må håndteres 100 % av menighetene, jfr. vedlagt mail..

Vi forutsetter egentlig at menighetene sammen med fellesrådet blir med videre under gjeldende bankavtale, men orienterer for ordens skyld om dette forholdet på denne måten.
Evt. innvendinger må meldes snarest.

Ber om at MR'ene informeres om saken.

Mvh
Trygve Torgersen
kirkeverge

Kopi: Christian Lie, leder Sola kirkelige fellesråd

Fra: torbjorn.brennsater@sola.kommune.no [mailto:torbjorn.brennsater@sola.kommune.no]
Sendt: 4. november 2013 14:08
Til: Trygve Torgersen
Emne: Utløp av bankavtale

Heil

I gjeldende bankavtale mellom SR-Bank og Sola kommune er det tatt inn at bl.a. fellesråd/menighetsråd kan knytte

seg til avtalen, noe dere har benyttet dere av.

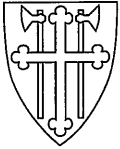
Denne avtalen løper ut den 31.05.14 med opsjon for kommunen til å forlenge avtalen inntil ett år. Frist for forlengelse er seks måneder før avtaleperiodens utløp. Sola kommune kommer til å benytte seg av denne opsjonen.

Vi ønsker en tilbakemelding på om Sola kirkelig fellesråd og menighetsrådene også ønsker å benytte denne opsjonsmuligheten. Tilbakemelding kan gis til meg pr. epost og blir formidlet videre til SR-Bank.

Pga. at kommunen fører regnskap for fellesråd/menighetsråd, og at regnskapssystemet er tett knyttet opp mot nettbankløsningen, er det sterkt ønskelig at dere har kundeforhold til samme bank som kommunen. Dersom dere ikke ønsker å benytte opsjonen, må dere selv ordne alt det praktiske med å etablere kundeforhold til ny bank.

Ber om svar innen fredag 15. november.

mvh
Torbjørn Brennsæter
regnskapssjef
Sola kommune
tlf: 51 65 33 56 / 41 10 53 26
epost: tbr@sola.kommune.no
www.sola.kommune.no

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger biskop

Prosten i Tungenes

Dato: 18.11.2013

Vår ref: 12/203-3 MSAN

Deres ref:

Visitaprotokoll - Sola og Sørnes sokn

Vedlagt oversendes protokoll fra biskopens visitas i Sola og Sørnes sokn i Tungenes prosti 12. – 17. november 2013.

Protokollen består av biskopens visitasforedrag, visitasrapporten fra soknet og av visitasprogrammet.

Vi vil benytte anledningen til å takke for fine dager vi fikk ha sammen med ansatte, tillitsvalgte og frivillige medarbeidere i menighetene. Takk også for alt det fine arbeidet dere hadde lagt ned i forberedelse og gjennomføring av visitasen!

Med vennlig hilsen

Erling J. Pettersen
biskop

Morten Sandland
avdelingsleder menighetsutvikling
Direkte innvalg: 51846285

Kopi til:
Sola kommune ved ordfører
Sola kommune ved rådmann
Sola kirkelige fellesråd
Sørnes menighetsråd
Sokneprest i Sørnes
Sola menighetsråd
Sokneprest i Sola

Biskop Erling J. Pettersen

Visitasforedrag ved visitas Sola og Sørnes

12. – 17. november 2013

Innledning

Det har vært travle og spennende visitasdager i Sola og Sørnes menigheter. Overskriften i Solabladet torsdag summerer godt opp det som sitter igjen som hovedinntrykk: *Folkekirken på sitt beste*. Visjonen i Sørnes menighet *Åpen for alle* er dekkende for begge menighetens arbeid. Fra yrende småbarnsliv på Pølsesang og Barnegospel i Sørnes tirsdag ettermiddag til naboKVELDs med musikk og undervisning på Skadberg skole torsdag kveld har det handlet om

- lave terskler inn til troens store rom
- engasjerte frivillige
- dyktige og motiverte staber
- menighetsråd og fellesråd med høy kompetanse og god ledelse

En varm takk til råd, frivillige og ansatte for den inspirasjonen dere sammen har gitt oss denne uken.

Da vi innledet visitasen i Ruinkirken tirsdag morgen, var det godt å sitte i stillheten med blikket vendt mot Skaperens egen altertavle. Det var et godt pusterom før det travle visitasløpet. Diakonen innledet meditasjonen med disse ordene:

Sannheten gjør oss fri, sannheten og nåden.

La oss derfor i Guds trøstefulle nåde vedkjenne oss vår virkelighet slik den er på godt og vondt.

Og ordene til Margareta Melin på liturgiarket den stille Pusteroms-morgenen sier noe om det som kan forklare engasjementet for den åpne, inkluderende og rause lokalkirken i disse to menighetene i Sola kommune:

*Herre, åpne mine øyne for din kjærlighet
slik at jeg ser meg selv med ditt blikk,
slik at jeg ser min neste med dine øyne
og oppdager skjønnheten hos hver og en.*

Møte med ledelsen i Sola kommune

Torsdag formiddag var vi invitert til et to timers møte med ledelsen i Sola kommune. Ordfører og varaordfører, rådmann og to av tre kommunaldirektører deltok fra kommunens side, og kirken var representert ved både lokal og sentral ledelse.

Fra kirkens side hadde vi behov for å understreke og bekrefte den gode relasjonen til kommunens administrasjon og dets politiske ledelse. Kirken opplever å bli tatt på alvor som aktør i lokalsamfunnet, noe som blir tydeliggjort gjennom politiske vedtak og gjennom budsjettarbeidet. Fra Sola kommunes side blir kirkens rolle både som tradisjons- og kulturbærer framhevet. Men også kirkens daglige arbeid blir registrert som en positiv og byggede samfunnsaktivitet i Sola. Det gjelder gudstjenestefeiring, arrangementer for ulike aldersgrupper, konserter og ikke minst det forebyggende effekten av virksomheten enten det skjer blant unge, eldre eller i bydeler. Fra kirkens side vil vi uttrykke stor glede over samarbeidet med kommunen.

Ordfører Ole Ueland framhevet særlig kirkens brede kontaktflate, dens barne- og ungdomsarbeid og aktivitet i områder som er nyetablert eller under etablering. Ordføreren understreket også kirkens viktige rolle for å styrke og nære frivilligheten i kommunen, slik det for eksempel kommer til uttrykk gjennom samarbeidet knyttet til omsorgstjenester, sykevaktordning, samarbeidet med diakon og prester på sykehjem og lindrende avdeling. Videre nevnte han eldretreff og nye tiltak som sommerkonsertenens betydning for eldre.

Fra begge sider ble ønsket om å videreføre og videreutvikle det gode samarbeidet understreket.

- Sola kommune er stolt over hva man får til i møte med de aller eldste, og framhevet det gode samarbeidet med kirkens diakoni og prestedtjeneste her.
- Sola kommune bekreftet behovet for å konkretisere planer om nytt kirkebygg i sentrum og grunnga det blant annet med at man effekten av kirkens nærvær er

tydelig merkbar, at den nye reguleringsplanen innebærer en betydelig fortetting av bebyggelsen i Sola sentrum. Slik sett er det behov for en mer sentralt beliggende kirke både fra kirkens og kommunens side. Ordfører var tydelig på at prosjektet ikke burde dra for langt ut, og at når man først kom i gang med et forprosjekt, bør tidsrammen for gjennomføring deretter være 3-5 år.

- Fra kirkens side ble behovet for en styrking av den diakonale tjenesten i Sola understreket. Dette tenkes primært som et prosjekt. Behovet for et diakonalt nærvær, kanskje særlig med fokus på ungdom, og med særlig henblikk på områder med sterk utbygging i kommunen, er tydelig. Dette vil bli fulgt opp i samtaler med kommunen, som på sin side la særlig vekt på utfordringer knyttet til rus, psykiatri, fattigdomsbekjempelse og kirkens aktive rolle i beredskaps- og krisearbeidet.
- Fra kirkens side ble dialogarbeidet i den nye flerkulturelle virkeligheten understreket som et felles ansvar. Her vil Kirkelig Dialogsenter være en god samarbeidspartner.

Møtet med kommunen ble avsluttet med en nydelig lunsj som sto i stil til det gode klimaet mellom kirke og kommunal ledelse.

Kirke-barnehage-skole

En viktig side ved menighetens plass i lokalmiljøet, er samarbeidet med barnehager og skoler. Da jeg på tirsdag møtte barnehage- og skoleledere fra hele Sola kommune, fikk jeg bekreftet at det er en sterk verdimestet bevissthet blant ledelsen ved barnehager og skoler i kommunen og vil gi uttrykk for stor respekt for det viktige arbeidet som blir gjort.

Den største forskjellen på samarbeidet før og nå er at det nå ikke skal kalles trosopplæring. Tidligere kunne man si at kirken nådde hele bredden av de dømte gjennom samarbeidet med skolen, samtidig som skolen ivaretok store deler av dopsopplæringen gjennom sin kristendomsundervisning. I dag er premissene for dette endret. I skolen skal elevene lære om religion og livssyn, de skal ikke læres opp til tro. Kirke-skolesamarbeidet har i dag nye muligheter for å videreutvikle samarbeidet, og finne nye former og innhold.

Jeg erfarte i møte med barnehage- og skoleledere at vi står sammen når det gjelder betydningen av at barn og unge får kjennskap til og trygghet i forhold til den kristne kulturarven. Den er en bærebjelke for å kunne navigere i det nye samfunnet, trygg i egen

identitet og åpen i den dialog vi trenger for å motvirke fremmedfrykt. Kulturarven handler ikke primært om antikviteter og historie, men om den levende kultursituasjonen akkurat nå, der sentrale verdier som likestilling og kamp for menneskeverdet er et felles anliggende for oss. Og mer enn noensinne er dialog nødvendig for å forstå den andre ut fra dennes tro og overbevisning. Her står kirken sammen med barnehage og skole i møte med det økende mangfoldet som preger lokalsamfunnet.

Frivillighet

Et kjennetegn ved begge menighetene jeg har møtt denne uken, er en sterk frivillighetskultur. Det har vært en tradisjon i menighetene for å la initiativ komme nedenfra. Dette gir eierskap til arbeidet, og har beriket menighetene på mange måter. I dag drives det et mangfoldig arbeid både for unge og eldre, et arbeid som har blitt bygget opp i et fruktbart samarbeid mellom ansatte og frivillige medarbeidere.

Ungdomsarbeid

Et av de områdene der det har blitt lagt ned og fortsatt legges ned et stort frivillig arbeid, er i ungdomsarbeidet. Mitt klare inntrykk er at menighetene i Sola kommune har maktet det mange menigheter sliter med, nemlig å tenke samarbeid. Confession og ungdomsgruppa på Ljosheim samler ikke bare ungdom fra Sola og Sørnes menigheter, men også fra andre menigheter i kommunen. Det samme gjelder Gospel Nighten i Sørnes kirke 16. mai, et rusfritt tilbud som samler ungdom fra hele kommunen.

Et nytt og spennende initiativ når det gjelder ungdomsarbeidet, er konseptet CGG, Confession Gospel Gudstjeneste, som samlet fulle hus her i Sørnes kirke for litt siden. Konfirmantopplegget har høy kvalitet, men det er en utfordring å få flere med etter avsluttet konfirmanttid.

Høsten 2012 ble Sola menighet en del av «follow me», et ledertreningsopplegg for kristne ungdomsledere. Gjennom dette opplegget blir hver enkelt ungdomsleder fulgt opp både av eldre og ungdomsledere og voksenledere. Visjonen for «follow me», som har vært en berikelse for menighetens ungdomsarbeid, er at jevnlige samlinger med den lokale gruppen er nødvendig for å holde inspirasjonen oppe og for å minne ungdommene på det betydningsfulle arbeidet de er en del av.

Trosopplæring

Et annet område der det legges ned en stadig større frivillig innsats, er trosopplæringsarbeidet, en felles utfordring og et satsingsområde i årene som kommer.

I 2003 vedtok kirken å starte på en ny utforming av trosopplæringen, som skulle nå bredere og med en mer systematisk opplæring enn det en hadde klart før.

I 2012 fikk begge menighetene godkjent sine lokale planer for trosopplæring for alle døpte 0-18 år. Menighetsråd, trosopplæringsutvalg og de tilsatte har lagt et godt grunnlag for et arbeid som skal komme barn og unge i til gode. Det er naturlig å videreutvikle de lokale planene når man nå er i gang med de ulike tiltakene. Det er gledelig å se på tallene når det gjelder oppslutningen: Lys Våken 70%, Babysang 111% (!) og dåpsskole 60% for 1. klasse og 65% for 2. klasse (Sørnes).

Å få til et godt samarbeid mellom menighetene og organisasjonenes tilbud til barn og unge har vært viktig. Her kan en utfylle hverandre og dra veksler på hverandres sterke sider.

Trosopplæring er en hovedsatsing som har fornyet mange menigheter. Det er et ansvar for hele menigheten. At vi gir videre det vi selv har fått, i en form og med et innhold som barna og ungdommene kjenner seg hjemme i, er avgjørende for vår kirkes fremtid. I den fasen menighetene når er i, er det viktig at stab og menighetsråd ser på trosopplæring som et felles ansvar. Det kan ikke sies tydelig nok at trosopplæringsreformen ikke er en enmanns, eller en kvinnes utfordring. Det er hele menighetens ansvar.

Diakoni

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Diakonien er den delen av menighetsarbeidet som kanskje aller tydeligst handler om menighetens troverdighet.

I Plan for diakoni i Sola menighet 2013, som er forbilledlig konkret, leser vi i innledningen:

Diakonien skal være en rød tråd gjennom alt arbeid i menigheten. Diakonale holdninger og diakonalt arbeid er nødvendig for at kirkens budskap skal fremstå som troverdig. Selv om vi

er skapt til nestekjærlighet, lever vi det ikke alltid ut. Vi må læres opp til det, trene på det og inspireres til det.

Planen er for Sola menighet, men en del av tiltakene gjelder hele kommunen: Temasamling og samtalegrupper for sørgende, omsorg for alvorlig syke og døende (palliasjon/Palliativ avdeling ved Sola sykehjem) og Treffene, klubb tilrettelagt for mennesker med utviklingshemning. Diakoniutvalget, diakon og staben ved Sola kulturhus gir også tilbud om et godt fellesskap gjennom de populære Sommerkonsertene.

I samtalen med ordfører og kommuneadministrasjonen kom det også opp forslag om å få i gang et prosjekt med ungdomsdiakonal profil for alle menighetene i Sola. Her ønsker bispedømmet å følge opp og se på mulighetene for et spleiselag. Med den økende utbyggingen har kommune og menighet et felles ansvar for å følge opp de som faller utenfor. Kirken ønsker å stå sammen med Sola kommune for å få best mulig kvalitet inn i det forebyggende arbeid blant barn og unge. En ungdomsdiakonal satsing vil også kunne få betydning for arbeidet i utbyggingsfelt som Skadberg.

Samarbeidet med Frivillighetssentralen om besøktjenesten og kirkens nærvær på Palliativ avdeling ved Sola sykehjem er gode eksempler på det tette samarbeidet mellom kommune og kirke om omsorgsarbeidet. Pensjonisttreffet onsdag var også et eksempel på gode helsefremmende tiltak.

Jeg vil særlig trekke frem det gode samarbeidet med kommunehelsetjenesten med å sikre at alvorlig syke og døende får ivarettatt sine behov for åndelig/eksistensiell omsorg. Som biskop er jeg stolt over den kompetansen prester og diakon tar med seg inn i dette viktige arbeidet, samtidig som jeg er imponert over den faglige dyktighet og det sterke engasjement for menneskets verd blant ledelse og ansatte. De ansatte ved Palliativ avdeling uttrykte et sterkt ønske om å få institusjonsprest/-diakon, og det var et felles ønske om å få et stille rom/kapell i Sola sykehjem.

En viktig side ved menighetens diakonale arbeid, er å være inkluderende for alle.

I Sola kommune har menighetene hatt et godt samarbeid for å ha et inkluderende kirkeliv. Dette samarbeidet er igjennom det diakonale arbeidet kalt "Treffene". Her er alle menighetene sammen om å ha kvelder hvor brukere kan treffes uansett hvor i kommunen

de bor. Arbeidet ledes av diakon i Sola, mens menighetene deler på å gjennomføre gudstjenester hvor alle kan delta. Det samarbeides også når det gjelder spesielt tilrettelagte konfirmasjonsopplegg, og gjennomføring av konfirmasjonsgudstjenester.

Et av flere høydepunkt denne uken var bedriftsbesøket ved Ranso der vi fikk møte inspirerte ledere og entusiastiske ansatte. Med vekt på kompetanse, trivsel og menneskeverd, er målet å være verdiskapende både for den enkelte og samfunnet. Her var det mye å lære både for menighet og biskop!

Møtet med Hovedredningssentralen viste også betydningen av frivilligheten. Fra ledelsen ble det gitt klart uttrykk for at det også fremover er ønskelig å trekke inn kirkelig kompetanse i beredskaps- og krisearbeidet.

Et konkret uttrykk for at menighetene tar vern om skaperverket på alvor, er satsingen på Grønn menighet. Sørnes menighet er nettopp blitt sertifisert som Grønn menighet. Ved dette er dere med på å virkeliggjøre en visjon: Å gjøre den kristne kirke til verdens største miljøbevegelse og verdens største bevegelse for å bekjempe fattigdom, slik det står på diplomene jeg har gleden av å gi dere. Og til Sola: Jeg gleder meg til å gi dere samme diplom når jobben er gjort!

Misjon

Menighetene i Sola og Sørnes lever i god forstand opp til det å være en misjonar kirke, både lokalt og globalt. Jeg har møtt to menigheter som gjennom sin kontaktflate er opptatt både av å dele evangeliet i hverdagen og ha et troverdig nærvær i lokalsamfunnet. Men den misjonale identitet, som er selve nerven i det å være kirke, stopper ikke der. Alle mennesker har rett til å høre det glade budskap om Jesus Kristus som verdens Frelser.

Både Sola og Sørnes menighet har misjonsutvalg og ildsjeler som bevisst jobber for å motivere til misjonsengasjement også utenfor landets grenser. Begge menighetene har i mange år hatt misjonsavtaler med NMS.

Sola menighet har gått inn på et nytt misjonsprosjekt, Budskap Europa. Dette er et tredelt prosjekt, og støtter ungdomsarbeid i England, menighetsplanting i Estland og innvandrersarbeid i Paris.

Sørnes menighet har bibel- og misjonsseminaret FATEV i Brasil som misjonsprosjekt og har hatt to menighetsturer til Brasil i siste 10-års perioden.

En felles utfordring som begge menighetene peker på i sine rapporter før visitasen, er å integrere misjonsprosjektene og misjonsengasjementet i ungdomsarbeidet. Fra bispedømmets side vil vi gjerne bidra til dette gjennom Ungdomstinget, der Sola og Sørnes deltar med gode representanter, og gjennom vårt samarbeid med vennskapsbispedømmet Carlisle, England.

Avslutning

Onsdag ettermiddag dro vi til Ytraberget for å be for alle vi hadde møtt eller skulle møte, fra ordfører og kommuneadministrasjon til alle ensomme og alle som strever.

I den keltisk-inspirerte bønnen brukte vi disse formuleringene:

Vi ber om at vi denne dagen må få

Stillhet til å vite

Klarhet til å se

Nåde til å tale

Ydmykhet ved å lytte

Dybde ved å forstå

Glede ved tjenesten

Og til slutt:

Freden til å leve

Gaven til å elske

Kraften til å møte.

Det er ord jeg vil gjøre til min bønn for Sola og Sørnes menigheter i det arbeidet dere står i, sendt av den treenige Gud til denne delen av Sola kommune for å dele evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling.

På denne bakgrunn vil jeg særlig peke på følgende utfordringer:

En menighet – flere fellesskap

Spørsmålet om hvilke strategiske valg Sola menighet skal ta framover ble drøftet både i rapporten fra Sola menighet, i prestens kommentarer, og flere ganger underveis i visitasen. Valget man står overfor er hvordan menigheten skal føre videre tradisjonen hvor det har vært ulike typer forsamlinger både på Ljosheim og på Skadberg, i tillegg til det som foregår i Sola kirke. Med andre ord: skal man, og i tilfelle hvordan, fortsette tanken om at Sola menighet er én menighet med flere fellesskap.

Jeg ønsker ikke på det nåværende tidspunkt å komme med en klar anbefaling i denne saken. Men i arbeidet videre mener jeg at følgende momenter vil være vesentlige:

- Sola menighet bør forankre sine veivalg her i menighetens organer, og det er viktig å bruke den tiden man trenger til å komme til en beslutning.
- Det er klart at når både menigheten og kommunen understreker betydningen av et nærvær også i fremtiden knyttet til befolkningskonsentrasjonen på Skadberg, må det tillegges vekt.
- Samtidig vil en eventuell videreføring av dette arbeidet langt på vei være avhengig av ressursituasjonen. Det vil forutsette en betydelig frivillig innsats; menighetens organer og prest må bruke nødvendig tid her.
- De tydelige signalene fra kommunens side om muligheten for et kirkebygg i sentrum innen relativt kort tid spiller også med når beslutningen skal fattes.

Ny kirke i Sola sentrum

Det er viktig å følge tett opp planarbeidet for ny kirke i Sola sentrum. Den nye kirken skal stå som et signalbygg og må ha bygningsmessige kvaliteter som gjenspeiler dette sammen med nytt rådhus og eksisterende kulturhus.

Palliativ omsorg

Arbeide for å sikre ressurser til palliativ omsorg i samarbeid med bispedømmeråd og biskop. Det er et særlig behov for institusjonsprest eller diakon.

Fritids- og reisemønster

Voksende velstand med et nytt fritids- og reisemønster påvirker menighetenes gudstjenesteliv. Dette utfordrer kirken til å ta strategiske valg. Skal vi la vår etiske samvittighet som sier oss klart at vi reiser mer enn det som er forsvarlig, styre oss?

Eller skal vi tilpasse vår virksomhet til virkeligheten slik den er? Det vil eksempelvis kunne innebære færre forordnede gudstjenester, og at en justerer kirkens årshjul for å komme de nye reisevanene i møte? Menighetsråd og stab utfordres til å følge disse spørsmålene opp i samarbeid med prostene.

Til menigheter, kirkelige fellesråd, proster, biskoper og bispedømmeråd

Veiledning om bruken av liturgisk musikk

Et e-brev fra Kirkerådet, 4. desember 2013

Innledning

Det er to år siden gudstjenestereformen ble iverksatt. Rapportene fra bispedømmerådene viser at nesten alle menighetene nå har fått godkjent lokal grunnordning. Det viser seg likevel at menighetene er på ulike stadier i prosessen. Derfor var det naturlig for Kirkerådet å drøfte situasjonen på grunnlag av en foreløpig statusrapport om hvordan reformen utvikler seg. Dette skjedde på Kirkerådets møte 26. september i år.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet har drøftet variasjonsrikdommen i det liturgiske materialet, ulike erfaringer med dåpsliturgien, og i særlig grad den liturgiske musikken. Saksdokumentet om dette ligger på nettet <http://www.kirken.no/?event=downloadFile&FileID=351250> (Sak KR 32/13 Status for gudstjenestereformen fra møtet i Kirkerådet 26.09.2013 – 27.09.2013).

Kirkerådet gjorde følgende vedtak:

1. Kirkerådet tar den fremlagte statusrapporten til etterretning med de kommentarer som fremkom i møtet.
2. Det utarbeides en veiledning med orientering og råd til menighetene vedrørende utprøving og bruk av den liturgiske musikken.
3. Kirkerådet gir menighetene hjelp til å systematisere erfaringer med gudstjenestereformen.
4. En evaluering av gudstjenestereformen legges frem for Kirkemøtet 2017.

Utprøving av liturgisk musikk

De rapporter Kirkerådet har fått, viser at menighetene i ulik grad har tatt i bruk ny liturgisk musikk. Mange har gode erfaringer med utprøving av dette. Men mange er også urolige, fordi menighetene har gjort så ulike valg om musikk.

Denne uroen er særlig knyttet til det som kan kalles en *fremmedgjørende effekt* og til *vikarsituasjonen*. Det er en utfordring for en menighet å lære ny liturgisk musikk. Og når en besøker andre menigheter, som har valgt en helt annen musikk, øker fremmedfølelsen. Dette problemet gjelder i særlig grad kantorer og prester som vikarierer i andre menigheter. Noen kjenner situasjonen så krevende at en kvier seg for å vikariere. Dette er det viktig å finne løsninger på.

Valgfrihet og gjenkjennelighet

I arbeidet med ny utforming av gudstjenestelivet har både *valgfrihet* og *gjenkjennelighet* vært regnet som verdier som bør fremmes. Problemet er at disse verdiene kan dra i motsatt retning. Valgfrihet har retning mot lokalplanet. Det er her idealet om et mindre *regelstyrt* og mer kreativt og stedlig preget gudstjenesteliv skal realiseres. Gjenkjennelighet er en verdi som naturlig drar i

retning av Den norske kirke som helhet. I den grad valgfriheten på lokalplanet brukes, og faktisk brukes til å velge ulikt, blir det en utfordring i forhold til gjenkjennelighet.

Erfaring viser at ved endringer på liturgiens område må en regne med *en kritisk fase*. Fremmedgjøring er en stående utfordring i forhold til mennesker som ikke er vant til kirken og dens liturgiske liv. Men når også de kirkevante i en periode blir fremmede for liturgien, oppleves situasjonen kritisk.

I et gudstjenesteliv hvor deltakelse – og det vil si *menighetens* deltakelse – er uoppagivelig, blir musikken særlig avgjørende. Mye annet i liturgiske ordninger vil det være fullt mulig å delta i, selv om det er nytt eller annerledes enn hva man er vant til. Men den liturgiske musikken krever øvelse og tilvenning gjennom praksis. Etter en tid endres som regel dette inntrykket ved at en blir kjent med liturgien, og når en reform lykkes, blir det kjente også kjært. Alt en kan, har en gang vært ukjent.

Utprøving i menighetene

Vi vil minne om hva forordet i permen med liturgisk musikk sier om *utprøving i menighetene* og hvilke hensyn en bør vektlegge når en velger musikk:

Når Kirkerådet sender dette omfattende materialet til utprøving i menighetene, skjer det med tanke på en senere evaluering av musikken. Det er derfor viktig at de erfaringene menighetene gjør, blir registrert, slik at de kan meddeles Kirkerådet ved slutten av utprøvingstiden. Da vil en blant annet kunne vurdere om det bør innføres et skille mellom *normalserier* og *valgserier*. Dette har vært drøftet for eventuelt å sikre en god balanse mellom *gjenkjennelighet* mellom menighetene i Den norske kirke og *frihet* for den enkelte menighet til selv å velge sin liturgiske musikk.

Andre spørsmål som det er viktig å få belyst, er:

- Erfaringer med bruk av ulike former for musikalsk ledelse,
- hvor sangbar musikken er for menighetene,
- musikkens slitestyrke,
- erfaringer med stilmessig variasjon i én og samme gudstjeneste,
- musikkens egnethet til ulike typer hovedgudstjeneste.

Det er selvsagt ikke meningen at én og samme menighet skal prøve ut alt materialet i permen. Men de erfaringene menighetene gjør, både i kortere og lengre prøveperioder, er det viktig å ta vare på.

Den liturgiske musikken er ikke vedtatt av Kirkemøtet, men er til utprøving. Det foreligger likevel ingen *plikt* til å prøve ut ny musikk. Alt som er lagt frem av liturgisk musikk, har til hensikt å dekke ulike behov. Utprøving av noe nytt må derfor forankres i definerte behov. Hvis det ikke foreligger et klart behov for å fravike det man kjenner og er vant til, så behøver man heller ikke gjøre det – selv om det altså er mulig.

Utprøving med det formål å gjøre seg kjent med permen for liturgisk musikk, bør skje utenom hovedgudstjenesten. Det er naturlig å bruke *gudstjenesteutvalget* til å prøve og vurdere det som foreligger. Bare det som slik er funnet tjenlig, bør prøves i selve gudstjenesten. Musikken må oppleves som *tekstrelatert*, *sangbar* og *slitesterk*. Og en må være klar over at ny musikk krever øving og tilvenning. Dette tar tid.

Registrering

For at utprøvingen av liturgisk musikk skal være nyttig, er det viktig med dokumentasjon, slik at en får et best mulig grunnlag for en evaluering. Man bør registrere *hva* man prøver, og *hvor ofte* man har prøvd, *forholdene* under utprøvingen (rommet, antallet som deltar, musikalsk ledelse, m.m.) og man bør nedtegne hvilke *erfaringer* man gjorde. Med god registrering blir en ikke avhengig av å skulle *huske* resultatet lang tid etterpå.

Normalserier

Kirkerådet tenker seg at både *variasjon* og *gjenkjennelighet* vil kunne forenes, slik også forordet i permene med Liturgisk musikk antyder, ved å skille mellom *normalserier* og *valgserier*. Etter en høring kan en samles om noen få normalserier. Kanskje 3 vil være et gunstig antall, slik det også har vært tidligere. Det øvrige materialet kan så være et *ressursmateriale*, det vil si musikk som kan velges ved særskilte anledninger.

Behovet for variasjon i den liturgiske musikken er ulikt fra ledd til ledd. Mange menigheter er glade for det rike tilfanget av *Kyrie-sanger* som er lagt frem. At nettopp dette leddet ser ut til å egne seg for større rikdom og variasjon, kan ha flere grunner. Teksten her er så enkel at det er lett å følge med på ulike musikalske utforminger. Samtidig kan dette leddet uttrykke både det nakne nødropet og hyllingsropet til Herren. De ulike gudstjenestenes karakter legger til rette for en slik variasjon av Kyrie-leddet. Kyrie-sangene kan også gjøre tjeneste som forbønnsvar. Tilsvarende er det bruk for varierende *Halleluja-sanger*. I den nye salmeboken er det derfor et godt utvalg av nettopp disse to gudstjenesteleddene.

For det andre kan en tenke seg at målsetningen om det brede spekter av musikalske stilarter også kan realiseres gjennom ulik *fremføring* av de samme melodiene. Stedegengjøringen av gudstjenestelivet gjennom involvering av ulike musikalske aktører kan da skje ved at de samme, gjenkjennelige melodiene kles i ulik musikalsk drakt.

Disse modellene er bare ideer som har vært nevnt i samtalen så langt. Kanskje finnes det andre ordninger som vil vise seg fruktbare. Men hele gudstjenestereformen er avhengig av en moden avklaring av forholdet mellom valgfrihet og gjenkjennelighet, mellom det fellesskapet som realiseres på lokalplanet og det som skal ivaretas på et mer nasjonalt nivå.

Nåværende musikk

Hovedmålsettingen må alltid være at gudstjenestelivet skal fungere. Man må derfor ikke fortsette med noe som ikke fungerer. Og tilsvarende bør man heller ikke endre noe som fungerer tilfredsstillende. Å være åpne for nye uttrykk medfører ikke å avskaffe det vi har. Et interessant resultat av utprøvingen er at mange har oppdaget styrken i den musikken vi har.

Forskning

Det er nødvendig med en systematisert erfaringsinnsamling som gir grunnlag for eventuelle endringer og revisjon. For å få fast grunn under føttene er det nødvendig å erstatte omtrentlige inntrykk med data som er grunnet på kvalifisert forskning. Et slikt arbeid er allerede i gang gjennom et bredt faglig samarbeid, ledet av Ansgar høgskole i Kristiansand.

Status

Det har vært etterlyst en klargjøring av hvilken *status* kirken og menighetene er i nå. Høringsfasen er over. Men er vi fortsatt i en utprøvingsfase? Hva sikter i så fall denne på? Hvilke tidsperspektiver gjelder?

Kirkerådet har vedtatt at en evaluering av gudstjenestereformen skal legges frem for Kirkemøtet 2017. Det legges opp til følgende tidsløp:

Desember 2014	Kirkerådet behandler høringsbrev til menighetene
1. mai 2015	Høringsfrist
Desember 2015	Kirkerådet drøfter høringsrapport
Juni 2016	Kirkerådet behandler reviderte liturgier, tekstbok og liturgisk musikk, 1. gang
September 2016	Kirkerådet behandler reviderte liturgier, tekstbok og liturgisk musikk, 2. gang
Oktober 2016	Bispemøtet behandler revidert liturgi og liturgisk musikk

Desember 2016 Kirkerådet behandler reviderte liturgier, tekstbok
og liturgisk musikk med sikte på å oversende sakene til
Kirkemøtet
April 2017 Kirkemøtet behandler sakene

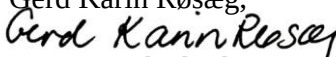
Konklusjon

Samlet sett arbeides det godt og med betydelig glede med gudstjenestelivet i våre menigheter. Samtidig byr denne innføringsfasen, med de mange valgmulighetene, på store utfordringer. Dette gjelder i første rekke prester og kantorer, når de gjør tjeneste i flere menigheter, og når de må vikariere. Men det gjelder også menighetslemmer som deltar i gudstjenesten i andre menigheter, som har valgt annen liturgisk musikk.

Vi håper at det som det er redegjort for her, vil kunne medvirke til å fjerne en følelse av usikkerhet, som nå for enkelte bidrar til å skape en negativ oppfatning av hele reformen.

Men skal vi lykkes, gjelder det at menighetene i solidaritet med hverandre og med stor vilje til fellesskap finner frem til noe som får status som *normalordninger* – uten at man dermed gir avkall på en betydelig frihet til å kunne velge også noe annet, når det foreligger gode grunner til det. Hvis den *ordo-tenkningen* som denne gudstjenestereformen er bygget på, får gjennomsyre både tankegang og praksis, vil det kunne sikre et gudstjenesteliv med trygt rotfeste i en gammel og felleskirkelig tradisjon, som kan kombinere friheten til lokal utforming av enkelte ledd med den grad av gjenkjennelse og involvering som er nødvendig for at den enkelte skal kunne være aktiv deltaker.

Oslo, 4. desember 2013

Gerd Karin Røsæg,

Assisterende direktør i Kirkerådet

Hans Arne Akerø,

Seksjonsleder, gudstjenesteliv og kultur.

Til menigheter, kirkelige fellesråd, proster, biskoper og bispedømmeråd

Dato: 10.12.2013

Vår ref: 12/29-15 HAA

Deres ref:

Veiledning om utforming av skråstilte stolaer for diakoner

Et e-brev fra Kirkerådet, 10. desember 2013

Kirkemøtet 2013 fattet vedtak om å innføre skråstilte stolaer for diakoner. Et forslag til reviderte retningslinjer for liturgiske klær ble sendt på høring, og disse retningslinjene ble vedtatt av Kirkerådet 26. september 2013.

Følgende punkter i *Retningslinjer for liturgiske klær* gjelder skråstilt stola for diakoner:

Punkt 1.1, 2. ledd, siste setning: Liturgisk drakt for vigslet diakon er hvit alba med skråstilt stola.

Punkt 1.1, 5. ledd: Liturgisk drakt brukes med eller uten hvitt singulum (belte). Til liturgisk drakt brukes sorte sko.

Punkt 1.3: Stola godkjent til bruk i Den norske kirke, er et farget bånd med bredde 8-12 cm. Stola for prest legges rundt nakken og bæres slik at stolastolpene henger rett ned foran. Stola for diakon bæres over venstre skulder, slik at stolastolpene føres skrått over forsiden og baksiden av kroppen til motsatt side, hvor stolpene hektes sammen ved høyre hofte. Fra hoften faller stolpene rett ned.

Stolaen er et symbol i seg selv. Stola for prest bør være utstyrt med et kors eller chi rho i nakken. Stola for diakon bør være utstyrt med et kors på venstre skulder. Dersom det skal være flere symboler på stolaen, må det tilstrebes enkelhet, og en må sørge for at symbolene er klare og blir samordnet både i motivvalg og utførelse.

Fargen på stolaen bestemmes av kirkeåret og de kirkelige handlinger etter retningslinjer for liturgiske farger i kirkens bøker (se *Retningslinjer for bruk av liturgiske farger*, 8.2a). Fargene er hvitt, rødt, fiolett og grønt. På fiolett stola bør gull dekor ikke brukes.

Punkt 3.1: Utgiftene til alba og stola for de tjenestegrupper som er pålagt å bruke dette, dekkes av arbeidsgiver etter satser som fastsettes ved forhandlinger.

Her følger utfyllende kommentarer og råd om utforming av skråstilte stolaer for diakoner:

Av de nye retningslinjene fremgår det at vigslingstegnet på liturgisk drakt for diakoner er en skråstilt stola, som bæres utenpå en alba. Det betyr at kun vigslede diakoner bærer skråstilt stola.

En stola skal henge med en viss tyngde. Materialer til forside og bakside av stolaen, eventuelt til et indre fór, må velges med tanke på nødvendig stødighet. Stolaen bør fortrinnsvis lages av naturmateriale. Kvaliteten i stoffet på stolaens bakside må kunne fungere godt sammen med materialkvaliteten i albaen, for å unngå statisk elektrisitet eller at stolaen sklir.

En stola bør sjelden være bredere enn 8 – 10 cm. For at en skråstilt stola skal falle pent, anbefales en bredde på ca 8 cm og ikke bredere enn 10 cm. Stolaens lengde må tilpasses den enkelte person slik at stolpene når ned og ender 5 – 10 cm over albaens nedre kant. Hvis skråstolaen har en knekk, må stolpene tilskjæres slik at knekken kommer ved hoftekammen. Hvis en skråstola er smal, kan den ha stolper som består av bare ett stykke, uten tilskåret knekk. For å hekte stolastolpene sammen ved hoften, anbefales det ikke å bruke lenke av metall eller borrelås. Bedre er å bruke knapp eller hempe eller finne andre egnede løsninger.

En stola er et symbol i seg selv. Den er først og fremst et symbol på den kirkelige tjenesten som personen inngår i. Dessuten formidler stolaenes ulike kirkeårsfarger et eget betydningsinnhold. I tillegg skal en skråstilt stola ha et lite kors, gjerne et malteserkors eller et gresk kors, på venstre skulder. Korset plasseres inntil sømmen øverst på forsiden av stolaen eller rett over denne der stolaen topper seg på skulderen. Andre symboler plasseres fortrinnsvis nederst på stolpene. For diakoner kan det anbefales å ha et malteserkors nederst på begge stolpene, eller nederst kun på den fremre stolpen.

Utover dette behøves ikke flere symboler. Det bør tilstrebes enkelhet og klarhet i valg av farge, motiv og utforming av en stola. På stolastolpen som skrår over ryggen må det aldri være noe symbol. På den fremre, skråstilte delen frarådes det å plassere symboler som lys, kors, nattverdkalk eller andre symboler som er basert på en rett akse. Eksempler på symboler som kan passe til en skråstola er Noah-duen (med olivenblad), Helligånd-duen (som alltid kommer ovenfra), kornaks o.l.

Farger som anvendes i symbol og dekor på en stola må samsvare med det som kirkeårets farge står for. Det kan være hensiktsmessig for den hvite stolaen å la hovedfargen være naturhvit eller gyllen, eventuelt med hvit dekor. Bleket hvit stola eller alba kan gi et skittent preg sammen med andre hvite farger og bør unngås. Til fiolett stola kan sølv eller gråtonet dekor anbefales.

Både skråstilte og rettstilte stolaer kan være vendbare, hver med to kirkeårsfarger, eller bestå av fire enkeltsidige stolaer. En vendbar stola er rimeligere i anskaffelse, men er til gjengjeld mer utsatt for slitasje ved at motiv på innsiden kan slites av gnissing mot albaen. Den er også konstruksjonsmessig mer krevende å tilpasse skuldre eller nakke uten å virke stiv og klumpete på grunn av sine to fremsider.

Liturgiske drakt for diakoner kan brukes med eller uten hvitt singulum. Singulum kan imidlertid gi et litt urolig inntrykk når både stolastolper og singulum henger ned, enten det er på hver sin side eller på samme side.

Med vennlig hilsen

Jens-Petter Johnsen
Direktør i Kirkerådet

Paul Erik Wirgenes

Avdelingsdirektør

Hva skal KAs strategi i fremtiden være?

Strategiplanen for 2015-2018 skal behandles på KAs Landsråd 29. og 30. april 2014. Styret i KA vedtok i møtet 3.9.2013 å sende strategiplanen ut på høring hos KAs medlemmer i løpet av høsten 2013, som en forberedelse til behandling av Strategiplanen på KAs Landsråd.

Det har vært praksis at strategiplanen med jevne mellomrom har vært sendt ut til medlemmene for å gi mulighet til å drøfte den i fellesråd/menighetsråd/styre. Den nye situasjonen med Grunnlovsendringer i 2012 og Kirkemøtets behandling av fremtidig kirkeordning, aktualiserer på en særskilt måte forankring av KAs strategi hos medlemmene.

KAs medlemmer har fått tilsendt en folder med spørsmål vedrørende KAs strategi. Denne undersøkelsen er en oppfølging av den prosessen som skisseres i folderen, der fellesråd/menighetsråd/styrer som representerer KAs medlemmer er utfordret til å drøfte viktige temaområder om KAs strategi og policy på ett av sine møter før jul.

Vi ber dere derfor om å svare på spørsmålene som følger ved å klikke dere framover i questen. Dere vil besvare de samme spørsmål som er presenterte i den utsendte folderen, men de er gjort om til påstander for å få et best mulig rapportgrunnlag som resultat. Questen inneholder også åpne svar, som gir rom for å komme med innspill på områder som det ikke spørres direkte om.

*** Medlemsinformasjon: (skriv inn navnet på det organ du fyller inn på vegne av)**

Sola kirkelige fellesråd

*** Kryss av for den informasjonen som passer til det organ du svarer på vegne av:**

- ☒ **Fellesråd og ettsokns menighetsråd**
 - ☐ Menighetsråd med arbeidsgiveransvar
 - ☐ Menighetsråd uten arbeidsgiveransvar
 - ☐ Bispedømmeråd
 - ☐ Organisasjonsmedlem
-

*** Kryss av for antall innbyggere i kommunen**

- ☐ Under 2500
- ☐ 2501-5000
- ☐ 5001-10 000
- ☐ 10 0001-20 000
- ☒ **20 001-50 000**
- ☐ 50 001 eller flere

1. KIRKELIG ORGANISERING OG ARBEIDSGIVERANSVAR

Den norske kirke er i dag organisert gjennom 1220 sokn, 421 kirkelige fellesråd, 11 bispedømmeråd og Kirkemøtet/Kirkeråd som sentrale organer. Den norske kirke sentralt vil trolig bli opprettet som rettssubjekt i løpet av de kommende årene. Antall sokn har vært svakt synkende, men relativt stabilt de siste årene. Det samme har antall fellesråd.

Mye tyder på at vi de kommende år vil stå overfor en omfattende kommunereform som vil resultere i færre og større kommuner. Ut fra dagens kirkelovgivning, vil dette få konsekvenser også for antallet kirkelige fellesråd ettersom disse følger kommunegrensene. KA har ment at det er tjenlig for Den norske kirke at den lokalkirkelige inndeling av administrative enheter følger kommunestrukturen.

KA har hatt som overordnet mål å arbeide for at de kirkelig tilsatte skal ha felles arbeidsgiver.

KA har videre vektlagt at denne felles arbeidsgiveren skal ha lokal forankring og ivareta soknenes samlede forvaltnings- og styringsoppgaver.

1.1 KA bør fortsatt ha et felles lokalt forankret arbeidsgiveransvar som målsetting.

- ☒ **Ja**
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

1.2 I en fremtidig kirkeordning bør dette ansvaret ligge til følgende nivå: (kryss av for hvilket dere mener ansvaret bør ligge)

- ☒ **Kommune/prostinivå (kirkelig fellesråd/prostiråd)**

- ☐ Bispedømmenivå (bispedømmeråd)
- ☐ Nasjonalt nivå (Kirkerådet)

2. FINANSIERING AV DEN NORSKE KIRKES VIRKSOMHET I FRAMTIDEN

Den norske kirke finansieres i dag av kommunene gjennom pålegg i Kirkeloven til å finansiere soknenes virksomhet. Staten finansierer prestatetjenesten, sentrale og regionale råd, trosopplæring og gir tilskudd til «undervisning, diakoni og kirkemusikk». Denne finansielle ansvarsdelingen er også en del av «kirkeforliket» fra 2008.

2.1 KA skal arbeide for å videreføre denne økonomiske ansvarsdelingen.

- ☒ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

2.2 KA bør utrede andre måter å finansiere den norske kirkes virksomhet på i fremtiden.

- ☒ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

2.3 Bærebjelken i en fremtidig finansieringsmodell bør være:

Lokalt har en mye erfaring med å bygge gode relasjoner til egen kommunes ledelse. En av fordelene med å ha finansieringen av "daglig drift" (vedlikehold, løpende driftskostnader) etc hos kommunen er at de sitter tettere på kirkens virksomhet lokalt og dermed enklere kan ha en dialog med FR ift eventuelle endringer i behov. Eksempler fra vår lokale hverdag her er utfordringer mht større reparasjons – og rehabiliteringsbehov i kirkene, lekkasjer, ulike typer vedlikeholdsetterslep etterslep etc. Den ofte finstilte relasjonen til egen kommune gir en viktig forutsigbarhet i forhold til driftstilskudd samt større investeringer (f.eks. nye kirkebygg).

3. ARBEIDSGIVERPOLITIKK OG PENSJONSORDNING

KA har siden 1997 valgt å føre en lønns- og tariffpolitikk som i stor grad følger utviklingen i offentlig sektor. Avtaleverket ligger tett opp til KS' avtaleverk. Det er inngått en rekke

særaftaler som regulerer spesielle utfordringer i kirkelig sektor. Inkludert i KAs avtaleverk er også en offentlig tjenstepensjonsordning.

3.1 Vi slutter oss til å videreføre denne politikken.

- ☒ **Ja**
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

3.2 Alternativt bør følgende være hovedelementene i en justert arbeidsgiverpolitikk:

Ingen øvrige kommentarer

Mellom 6 og 7000 arbeidstakere er i dag tilsatt av kirkelige fellesråd. Flertallet av disse er deltidsansatte. Særlig i forbindelse med trosopplæringsreformen (friske midler), har KA anbefalt samarbeid om stillingsressurser i større grad for å kunne tilby heltidsjobber.

3.3 Det er tilslutning til denne samarbeidsstrategien.

- ☒ **Ja**
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

4. FORVALTNING OG FINANSIERING AV KIRKEBYGG

De 1620 soknekirkene er fellesrådets forvaltningsansvar og kommunenes finansielle ansvar. Av de 1620 kirkene er ca. 1000 omfattet av særskilte vernebestemmelser.

De fleste av kirkene er viktige kulturminner og de fleste kirker er identitetsbærere i lokalsamfunnet. KA har vært pådriver for at staten må ta et større finansielt ansvar for kirker som kulturminner. Forvaltning av kirkebyggene handler om økonomi og kompetanse.

Vi ser utviklingstrekk som tyder på at det er vanskelig å holde kirkebygget i hevd som gudstjenestested. KA arbeider aktivt for å skape forståelse for at kirken er symbolbygg for lokalsamfunnet. Vi ønsker innspill på hva som skal være KAs satsing og overordnede strategi

for kirkebyggene i planperioden. Kom gjerne med utdypende synspunkter i kommentarfeltet til slutt i undersøkelsen.

4.1 KA bør fortsatt arbeide for at staten skal ta et finansielt ansvar for kirker som kulturminner.

- ☒ **Ja**
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

4.2 KA bør ta et større ansvar for å vurdere hva man gjør med "overtallige" kirker eller kirker det er vanskelig å opprettholde som gudstjenestested.

- ☒ **Ja**
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

5. GRAVFERDSDRIFT FORTSATT ET ANSVAR FOR KIRKELIG FELLESRÅD?

Kirkelig fellesråd er i dagens lovgivning gravferdsmyndighet i lokalsamfunnet/kommunen. Gravferdsloven ble endret i 2012 og er tilpasset det nye livssynsmessige og kulturelle mangfold gravferdsvirksomheten skal fungere i. KA intensiverer sin innsats på gravferdsfeltet som en konsekvens av dette.

Stålssettsutvalgets utredning «Det livssynsåpne samfunn» foreslår at ansvaret overføres til kommunen. Høringsresultatene viser at både kirken og kommunene er delt i dette spørsmålet. Vi ønsker innspill på hva som skal være KAs satsing og overordnede strategi for gravferdsfeltet i planperioden. Kom gjerne med utdypende synspunkter i kommentarfeltet til punkt 6.

5.1 KA bør fortsatt arbeide for gravferdsdrift som et ansvar for kirkelig fellesråd.

- ☒ **Ja**
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

6. ØVRIGE INNSPILL TIL STRATEGIPLANEN 2015-2018

Fyll inn kommentarer til spørsmålene ovenfor eller til strategiplanen for øvrig.

Ang. pkt 2:

Men et moment her i forhold til å vurdere framtidig kommunal finansiering er vel og hvorvidt det er FR som organ som vil være framtidig struktur?

Dersom FR forsvinner og eksempelvis erstattes av prostiråd, så vil kanskje ikke kommunen være en like naturlig part og økonomisk bidragsyter?

Det vil i så fall bli en mer komplisert modell hvor dagens 1:1 forhold FR <-> kommune vil erstattes av 1:mange forhold prostiråd <-> kommuner.

Ang. pkt. 3.3:

Vi tror at en enda større fokus på samarbeidsløsninger ift hele stillinger vil og må komme.

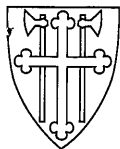
Dagens løsninger med små / deltidsstillinger knyttet mot enkelt menigheter er til en viss grad en konsekvens at en tradisjonell geografisk menighets tankegang.

Det bør ifm tildeling av trosopplæringsmidler i større grad enn før legges krav om og føringer til felles trosopplæringsmedarbeidere i hele stillinger for flere menigheter. Et eksempel kan være "babysangansvarlig" for hele fellestrådsområdet..

Pkt.4 Forvaltning / finansiering av kirkebygg

Støtter at KA arbeider for å få økt statlig ansvar ift kirkebygg.

Dette vil bl.a. gjøre vedlikehold av kirkebygg mindre sårbart overfor svingninger i kommunaløkonomi.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger biskop

Prester i Stavanger bispedømme
Proster i Stavanger bispedømme
Kirkeverger i Stavanger bispedømme

Dato: 18.12.2013

Vår ref: 11/216-12 MSAN

Deres ref:

Godkjente steder for vigsel utenom kirkehus

I forbindelse med innføringen av vigselseritualet i 2004 forutsatte Bispemøtet at den enkelte biskop utarbeidet en liste over gudstjenestesteder som var godkjent for vigsel utenom kirkehus. Dette var forankret i Allminnelige bestemmelser for vigsel, pkt. 3, som sier:

Handlingen finner sted i kirken eller et annet gudstjenestested som etter biskopens avgjørelse kan brukes til vigsel.

Stavanger biskop utarbeidet i 2004 en slik liste, i samarbeid med prostene (Prostemøtet 24/04). Denne listen, som er tilgjengelig på bispedømmets nettside, har, med ett unntak, vært uforandret siden 2004. Etter en prosess med innspill fra prostiene har biskopen, etter drøfting i Prostemøtet og Kontaktmøtet med PF, foretatt en ny godkjenning av utendørs vigselsteder

Godkjenningen er primært gjort ut fra kriteriet at det på disse stedene også har vært holdt gudstjenester eller vil kunne holdes gudstjenester.

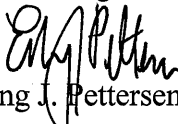
PF har ingen innvendinger mot at det gjennomføres vigsler disse stedene. PF er, på medlemmenes vegne, også klar over at vigsler på disse stedene ikke forplikter fellesrådslinjen til å måtte stille med mannskap ved slike vigsler. PF har understreket at slike vigsler vil kunne ta mer tid samlet sett, og at det i travle perioder, må planlegges for at det ikke vil være mulig å bruke en og samme prest på fortløpende vigsler 1 – 1 ½ times mellomrom, slik det til nå har vært planlagt ved flere kirker.

Ved at denne utvidelsen av antall vigselsteder i det fri er drøftet med PF i Kontaktmøtet, er fagforeningens medbestemmelsesrett ivaretatt. Dermed vil ikke den enkelte prest kunne motsette seg å foreta vigsle i det fri på steder som er godkjent for dette.

Vedlagte oversikt over godkjente vigselsteder vil om kort tid legges ut på våre nettsider.

Prostene er pålagt å sørge for at de stedene der det nå kan forrettes vigsler i det fri innen prostiet, også legges ut på nettsidene til menighetene i prostiet.

Med vennlig hilsen

Erling J. Pettersen
biskop

Morten Sandland
avdelingsleder menighetsutvikling
Direkte innvalg: 51846285

GODKJENTE STEDER FOR VIGSEL UTENOM KIRKEHUS

DOMPROSTIET

- Mariaparken, Hundvåg
- Lundsneset, Hundvåg

RYFYLKE PROSTI

- Tveittunet, Sauda
- Vikestølen, Vikebygd
- Parken, Vikebygd
- Vaulali leirstad, Bjørheimsbygd
- Mølleparken, Tau
- Jørpelandsholmen
- Nordsjøstranda, ved Jelsa kyrkje
- Høsebrua, ved Sand kyrkje
- Gullinghuset, Suldal
- Kyrkjehaugen/ Middelalderkyrkjegarden, Saudasjøen
- Ryfylke museet sine historiske tun,

TUNGENES

- Tungenes fyr, Randaberg
- Kvitsøy fyr, Kvitsøy
- Ruinkyrkja, Sola
- Solastranda, Sola
- Himmel&Hav, Sola
- Hagen i prestegarden, Hausken.

KARMØY

- Fishermen's Memorial, Ferkingstad

HAUGALAND

- Krosshaugen
- Byparken i Haugesund
- Romsa, Bjoafjorden

JÆREN

- Varhaug kapell
- Krosshaug, Klepp
- Brekko kapell

DALANE

- Lio kapell
- "Haien", Lund
- Amfiet i Sokndalsstrand, Sokndal
- Vannbassengan, Egersund
- Skadbergsanden, Eigerøy

YTRE STAVANGER

- Hinnaberget
- Møllebukta

SANDNES

- Kronen gaard
- Arboretet.

Stavanger, 2. januar 2014

Sola Kirkelig Fellesråd
Postboks 82
4097 SOLA

Kommunal Landspensjonskasse
gjensidig forsikringsselskap
Org. nr: 938 708 606 Foretaksregisteret
Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
E-post: klp@klp.no
www.klp.no

Oslo, 19. desember 2013

Att. Daglig leder

Innkalling til møte for valg av utsendinger til KLPs generalforsamling

Vi viser til tidligere varsel om valgmøter 2014 i brev av november 2013.

På vegne av valgstyrets leder har vi gleden av å invitere til møte for valg av utsendinger til generalforsamlingen i KLP fra valgkretsen for bedrifter. Utsendinger og varautsendinger til generalforsamlingen velges for 2 år. Det skal også velges nytt valgstyre for de 2 neste årene.

Tid og sted for møtet for bedriftskretsen:

Onsdag 19. mars 2014 i KLP-Huset i Bjørvika, Oslo kl 10.00 - 14.00, inkludert lunsj.

I tillegg til valg vil vi på møtet informere om aktuelle temaer på pensjonsområdet; KLPs status, ny uførepensjon og valgmuligheter innen kapitalforvaltningen.

En - to representanter fra hver bedrift, fortrinnsvis inkludert daglig leder, inviteres til møtet. Vi gjør oppmerksom på at bare en person kan representere virksomheten under selve valget med tale- og stemmerett.

Vi gjør også oppmerksom på at representanter fra alle KLPs eiere inviteres til å delta på hvilket møte en måtte ønske i bedrifts- og fylkeskretsene, men det kan bare avgis stemme på møtet i den valgkretsen en tilhører. En bedrift som ikke deltar med en egen representant på valgmøtet, kan imidlertid avgi sin stemme ved skriftlig fullmakt til et annet av valgkretsens medlemmer. Vedlagt følger et skjema som kan benyttes dersom dere ikke har anledning til å delta i møtet og vil benytte fullmaktsmuligheten.

Påmeldingsrutine til valgmøtene finner du på www.klp.no, Offentlig/Bedrift hvor du kommer til siden ved å klikke på annonsen hvor det står: "Vi ønsker våre eiere velkommen til valgmøter 2014", eller du kan gå inn via: www.klp.no/valgmote2014.

Vi ber om påmelding 4 uker før møtetidspunktet.

På www.klp.no finner du også oversikt over alle valgmøtene, mer informasjon om møtene, sittende utsendinger/varautsendinger, valgstyret samt selskapsvedtektene for KLP.

Reglene for valg av utsendinger til KLPs generalforsamling er gitt i selskapsvedtektenes §§ 3-2 og 3-3, reglene for valgmøte i §§ 3-4 og 3-5.

Samlet premievolum i bedriftskretsen er kr 1 631,3 mill. Det betyr at kretsen skal velge 17 utsendinger med inntil like mange varautsendinger. Vi gjør oppmerksom på at totalt premievolum og antall utsendinger kan bli endret når status blir gjort opp ved årsskiftet.

Hver bedrift har stemmevekt i forhold til sin andel av det totale premievolumet i bedriftskretsen.

Utsendingene til generalforsamlingen utøver eiermyndigheten i KLP; et av landets største finanskonsern. Generalforsamlingen er selskapets øverste organ, og vil de neste 2 år bestå av 169 utsendinger fra kommunene, fylkeskommunene, virksomheter med kommunal tilknytning og statlige helseforetak.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Roar Strand på tlf. 95178952.

Vi ønsker velkommen til valgmøte, og håper på felles nytte av informasjon og dialog i møtet!

Med vennlig hilsen
Kommunal Landspensjonskasse

Sverre Thornes
konsernsjef

Vedlegg: Valgstyrets forslag til nye utsendinger/varautsendinger
Oversikt over alle valgmøtene i fylkeskretsene og bedriftskretsen
Fullmaktsskjema

Kopi av dette brevet er sendt valgstyrets leder og medlemmer

Bedriftskretsen

Valgstyrets forslag til utsendinger og vara utsendinger til generalforsamling KLP 2014 - 2016:

Utsendinger

Kristin Holter	Kirkens Bymisjon
Eli Bakke	Tøndergård skole og ressurscenter
Lillian Høyvang Andreassen	Eidfjord utvikling AS
Tor Langlo-Johansen	Ålesundregionen Interkomm. Miljøsekskap
Asbjørn Nilssen	Fides AS
Nils Terje Sneltevedt	Borgestadklinikken
Steinar Austefjord	Tysnes Kraftlag SA
Thomes Trømborg	Givas IKS
Tore Lundestad	Borg Havn
Arne Sigurd Mossige	Stavanger kirkelige fellesråd
Runar Bergstrøm	Sande Produkter AS
Gerd Lisbeth Nauf	Sandefjord Lufthavn Torp AS
Morten Sandbakken	Fjellregionen interkommunale Avfallselskap
Anders Mohn Frafjord	Diakonhemmet sykehus
Mette Qvortrup	Østfold Energi AS
Trygve Torgersen	Sola kirkelige fellesråd
Olav Ullern	LHL Helse AS

Vara utsendinger

Anita Eidsvold Grønli	Nedre Romerike brann- og redningsvesen
Sverre Olav Jensen	Lørenskog kirkelige fellesråd
Olav Moen	Seljord Personal AS
Øystein Næss	Helseforetakenes senter pasientreiser ANS
Thore Sveum	Kommunenes opplæringskontor Buskerud
Svein Kostveit	Rehabiliteringssenteret AIR AS
Tord Haugstvedt	Kirkens Bymisjon
Johannes Sørhaug	Porsgrunn kirkelige fellesråd
Morten Alm Birkelid	Hedmark revisjon IKS
Terje Sindland	Lund kirkelige fellesråd

Valgstyrets forslag til valgstyremedlemmer KLP 2014 - 2016:

Medlemmer

Leder Mette Qvortrup	Østfold Energi AS
Anders Mohn Frafjord	Diakonhemmet sykehus
Trygve Torgersen	Sola kirkelige fellesråd

Oversikt over alle valgmøtene i fylkeskretsene og bedriftskretsen i 2014

Sted	Dato	Valgkrets(-er)	Hotell/møtelokale	Klokkeslett
Bodø	4. februar	Nordland	Radisson Blu Hotel	10.00-14.00
Tromsø	5. februar	Troms	Radisson Blu Hotel	10.00-14.00
Karasjok	7. februar	Finnmark	Rica Hotel	10.00-14.00
Lampeland	4. mars	Telemark, Buskerud, Vestfold	Lampeland Hotel	10.00-14.00
Trondheim	5. mars	Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag	Royal Garden Hotel	10.00-14.00
Bergen	11. mars	Hordaland	Radisson Hotel Norge	10.00-14.00
Kristiansand	12. mars	Aust-Agder, Vest-Agder	Quality Hotel & Resort	9.30-13.30
Stavanger	13. mars	Rogaland	Clarion Hotel	9.30-13.30
Oslo	18. mars	Akershus/Oslo, Hedmark, Oppland	KLP-Huset, Bjørvika	10.00-14.00
Oslo	19. mars	Bedriftskretsen	KLP-Huset, Bjørvika	10.00-14.00
Fredrikstad	25. mars	Østfold	Quality Hotel	10.00-14.00
Molde	26. mars	Møre og Romsdal	Quality Hotel Alexandra	10.00-14.00
Førde	27. mars	Sogn og Fjordane	Quality Hotel	10.00-14.00

Fullmakt til representasjon valgmøte KLP - Bedriftskretsen 19. mars 2014

Navn på fullmektigen, virksomhet / bedrift

gis med dette fullmakt til å avgi stemme på våre vegne på valgmøte 19. mars 2014, ved valg av utsendinger til KLPs generalforsamling og valgstyre for perioden 2014 - 2016.

Navn på fullmaktsgiver, virksomhet / bedrift

--	--	--	--	--	--	--	--

Forsikringstakernummer (se faktura eller kontoutskrift fra KLP)

Sted, dato

Underskrift

Fullmakten bes sendt KLP senest 12. mars 2014. Alternativt kan den leveres i møtet 19. mars 2014.

Fullmakt sendes postalt:
KLP
v/ Roar Strand
Postboks 400 - Sentrum
0103 Oslo

Eller elektronisk:
valgmoter2014@klp.no

22/2013: Utkast til avtale mellom Tananger menighet / Tananger menighetsbarnehage og Sola kirkelige fellesråd om barnehagelokalitetene

SAKSDOKUMENTER

FR-sak 15/2011: Utredning vedr. eierforhold og arbeidsgiveransvar for Tananger menighetsbarnehage
Tananger MBH vedtekter (2013)

Kirkelovens § 14 Kirkelig fellesråds oppgaver

Se: [http://lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/tl-19960607-031-002.html&emne=\(\(%20LOV-1996-06-07-31%20I%20\(TITT,DATE\)\)%20%2b%20\(%2014%20I%20PARA%20\)\)&&](http://lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/tl-19960607-031-002.html&emne=((%20LOV-1996-06-07-31%20I%20(TITT,DATE))%20%2b%20(%2014%20I%20PARA%20))&&)

SAKSFORELEGG

Tananger menighetsbarnehage / SFO (TMBH) er en privat barnehage, eid av Tananger menighet. Den er offentlig godkjent, driver med utvidet formålsparagraf og mottar offentlig støtte etter gjeldende regler.

Kirkevergen påbegynte vinteren 2010/2011 arbeidet med å klargjøre ansvarsforhold og arbeidsgiveransvaret for TMBH. Bakgrunnen for dette var bl.a. at kirkevergeadministrasjonen over lang tid hadde opplevd uklare arbeidsgiverforhold knyttet til Tananger MBH/SFO, og det oppstod en del spørsmål, problemstillinger, uklarheter og misforståelser i forhold til dette.

Fellesrådet gav våren 2011 KA oppdrag om å utrede, gi råd og komme med forslag til evt. tiltak ifm. klargjøring av arbeidsgiveransvaret for TMBH. Formålet med dette var å bringe klarhet og forutsigbarhet i forhold til ansvar for og drift av barnehagen overfor eier Tananger menighet og Sola kirkelige fellesråd.

Fellesrådet behandlet saken 08.06.2011 under FR-sak 15/2011: *Utredning vedr. eierforhold og arbeidsgiveransvar for Tananger menighetsbarnehage* og gjorde følgende vedtak:

På grunnlag av KA's notat og tilrådinger vedr. arbeidsgiveransvaret for TMBH's ansatte ber Sola kirkelige fellesråd om at følgende tiltak snarest iverksettes:

- a. Fellesrådet henstiller til Tananger menighet / MR at det overfor ansatte i TMBH/SFO formelt klargjøres at Tananger menighet er deres arbeidsgiver.*
- b. Gjeldende arbeidskontrakter må gjennomgås og revideres slik at de entydig klargjør hvem som er de respektive arbeidstakeres arbeidsgiver.*
- c. Tjenesteytingsavtalen mellom Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd av 2003 gjennomgås på aktuelle punkter for å avklare eventuelle uklarheter*

- d. *Sola kirkelige fellesråd kan tilby Tananger menighet / MR å inngå intern tjenesteytingsavtale som inkluderer rådgivnings – og konsulentbistand fra kirkevergeadministrasjonen i forhold til personalrelaterte og økonomiske spørsmål knyttet til barnehagens formelle forhold og drift.*
- e. *Tananger menighet / MR henstilles om at det overfor styrer i TMBH og daglig leder i menighet avklarer arbeidsfordeling og ansvar i forhold til barnehagens ledelse og drift.*

En del forhold og avklaringer har tatt en del lenger tid enn en så for seg i utgangspunktet, og det har vært viktig både for Tananger MR og kirkevergeadministrasjonen å følge opp saken på en god måte. Administrasjonen har bistått med kontinuerlig rådgivning og kompetanse overfor

Tananger menighet i hele perioden siden saken først kom opp, både før og ikke minst etter fellesrådets vedtak i 2011.

Våren 2011 meldte Tananger menighet som barnehageeier inn i KA og brakte dermed i orden de viktige formelle sider ved arbeidsgiveransvaret overfor sine ansatte.

Menighetsrådet gjorde under sak 129/12 *Opprettelse av eierstyre i Tananger menighetsbarnehage/SFO* vedtak om å opprette eierstyre for barnehagen. Det trådte formelt i funksjon fra 01.01.2013.

Mht løpende og innvendig og utvendig vedlikehold og oppgradering av barnehagelokalitetene har fellesrådet dekket noen kostnader opp gjennom årene, mens TMBH har dekket andre. Tananger menighet tok for en del år siden opp et betydelig banklån for oppgradering av barnehagelokalitetene og betjente selv hele lånet fram til det ble innfridd for ca. 2 år siden. Fellesrådet dekket nylig kostnadene til utskiftning av en del punkterte vinduer i barnehagebygget med midler disponert fra regnskapsoverskudd 2011.

Det foreligger imidlertid ingen kontrakt eller samarbeidsavtale som regulerer disse ansvarsforholdene omkring dette, og kirkevergen vurderer det som helt nødvendig å endelig avklare disse forholdene formelt. Som en oppfølging av fellesrådets vedtak i 2011 under FR-sak 15/2011 og i samråd med TMBH's driftsstyre ser kirkevergeadministrasjonen det nå som svært viktig å få etablert en formell avtale som regulerer forholdet mellom Tananger menighet og TMBH samt overfor Sola kirkelige fellesråd mht ansvar for økonomiske forhold.

TMBH har fram til nå ikke betalt husleie til Sola kirkelige fellesråd for bruk av barnehagelokalitetene. Gjennom en del år har TMBH imidlertid årlig overført til Tananger menighet kr. 135 000 som en slags kompensasjon for bruk av lokalitetene. Kirkevergen er ikke kjent med noe formelt vedtak i Tananger MR som initierte denne ordningen. Ihht. kirkeloven er kirkebygget soknets, dvs. menighetens eiendom, og det er kirkelig fellesråd som står ansvarlig for vedlikeholdet. Kirkevergen oppfatter forholdet slik at lokalitetene i tilknytning til Tananger kirke disponeres av Tananger menighet som har stilt dem til disposisjon for sitt barnehagearbeid.

Det er p.t. ikke innhentet ekstern takst for leieverdien av barnehagelokalitetene, men kirkevergevergeadministrasjonen vurderer den markedsmessige årlige leieverdien av barnehagelokalitetene inkl. bruk av fellesområdet til ca. 360 000 kr. / år.

Det pekes videre på diverse fellesfunksjoner som TMBH drar kostnadsfri nytte av og som i årevis har vært dekket 100 % av Sola kirkelige fellesråd:

- a. Felles ventilasjonsanlegg kirkebygget / barnehagelokalitetene (totale årlige strømutfgifter i Tananger kirke 250 000 – 300 000 kr)
- b. Bruk av fellesarealer i kirken inkl. storkjøkken, kjølerom mv. inkl. renhold
- c. Tilgang til / bruk av fellesrådets / Tananger kirkes bredbåndsabonnement
- d. Administrativ støtte fra kirkevergekontoret (inkl. rådgivnings – og konsulentbistand)
- e. Felles vaktmester med Tananger kirke (35 % stilling)
- f. Regnskapsførsel av TMBH's regnskap på (inkludert i Tjenesteytingsavtale fra 2003 mellom Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd). Stipulert ekstern kostnad: 50 000 – 100 000 kr.
- g. Andel av daglig leder – stilling Tananger menighet

Det er kirkevergens vurdering at TMBH i mye større grad enn før må ta økonomisk ansvar for faktiske kostnader knyttet til barnehagens drift. Dagens driftsutgifter står ikke i forhold til det reelle kostnadsbildet for TMBH, og administrasjonen finner det uryddig å fortsette på samme måte.

Det er videre grunn til å nevne at Rogaland Revisjon IKS skriver i sitt Årsoppgjørnotat 2012 av 07.05.2013 til Tananger menighet følgende vedrørende framtidige pensjonsforpliktelser:

Tananger menighet har framtidige pensjonsforpliktelser knyttet til barnehagepersonell som ikke framkommer av regnskapet. Vi vil anbefale at menigheten vurderer å opprette et fond for å kunne møte disse forpliktelsene, og gjøre regelmessige avsetninger til det.

Det er Tananger MR sitt ansvar å følge opp dette forholdet, men det påligger kirkevergeadministrasjonen å gjøre fellesrådet og Tananger MR oppmerksomme på dette ansvarsforholdet overfor ufravikelige framtidige pensjonsforpliktelser. Saken angår i høy grad TMBHs totale kostnadsbilde.

Det er videre rimelig å forutsette at huseier dekker kostnader til vedlikehold av et bygg. I dette tilfellet er det formelt Tananger menighet som eier kirkebygget ihht. kirkeloven, mens vedlikeholdet skal dekkes av kirkelig fellesråd (§14). Kirkevergen ser mange fordeler med at Tananger menighet / TMBH administrerer vedlikehold og oppgradering selv, som eier og ansvarlig for TMBHs drift. TMBH mottar offentlig tilskudd som det må forutsettes også må kunne dekke vedlikeholdsutgifter.

Fellesrådet verken eier eller driver barnehage. Hvis fellesrådet skal bære ansvar for vedlikehold og framtidige oppgraderinger av barnehagelokalitetene må det være en forutsetning at det også etableres et formelt leieforhold med et relevant leiebeløp mellom TMBH og Sola kirkelige fellesråd. Det kan ikke forventes at fellesrådet skal kunne dekke større og mindre vedlikeholdskostnader uten å ha leieinntekter på bygget. Barnehagelokalitetene er etter kirkevergens oppfatning formelt sett ikke en del av kirkebygget, og faller slik sett utenfor vedlikeholdsansvaret ihht. kirkelovens § 14.

Den reelle verdien av den opplistende fellesfunksjonene (pkt. a – g) som i dag dekkes av fellesrådet er ikke detaljert kostnadsberegnet. Kirkevergeadministrasjonen anser en årlig

verdi på disse funksjonene kan gunstig stipuleres til om lag 100 000 kr., og foreslår overfor fellesrådet at det i avtalen som bør etableres fastsettes til 8 000 kr./ mnd., og at dette beløpet indeksreguleres årlig.

Kirkevergen ser med dette for seg 2 alternative avtaleformer:

Alternativ 1:

- a. TMBH ved eier Tananger menighet står økonomisk ansvarlig for alt relevant vedlikehold (utvendig/innvendig) samt nødvendige og pålagte oppgraderinger av barnehagelokalitetene.
- b. TMBH betaler Sola kirkelige fellesråd 8 000 kr/mnd. som inndekning for bruk / fordel av nåværende fellesfunksjoner i Tananger kirke. Beløpet indeksreguleres årlig.

Alternativ 2:

- a. Sola kirkelige fellesråd står økonomisk ansvarlig for alt relevant vedlikehold (utvendig/innvendig) samt nødvendige og pålagte oppgraderinger av barnehagelokalitetene.
- b. TMBH betaler kr. 30 000 / mnd. i leie av barnehagelokalitetene. Beløpet indeksreguleres årlig.
- c. TMBH betaler Sola kirkelige fellesråd 8 000 kr/mnd. som inndekning for bruk / fordel av nåværende fellesfunksjoner i Tananger kirke. Beløpet indeksreguleres årlig.

Kirkevergen tilrår overfor Sola kirkelige fellesråd å etablere alternativ 1 som grunnlag for avtale mellom fellesrådet og TMBH/Tananger MR.

Forslag til

VEDTAK:

4

- a. *Sola kirkelige fellesråd fastsetter at TMBH ved eier Tananger menighet står økonomisk ansvarlig for alt relevant vedlikehold (utvendig/innvendig) samt nødvendige og pålagte oppgraderinger av barnehagelokalitetene tilknyttet Tananger kirke.*
- b. *TMBH betaler Sola kirkelige fellesråd 8 000 kr/mnd. som inndekning for bruk / fordel av nåværende fellesfunksjoner i Tananger kirke. Beløpet indeksreguleres årlig.*
- c. *Fellesrådet ber kirkevergeadministrasjonen sammen med økonomiutvalget om å fastsette endelig avtale med TMBH / Tananger MR.*
- d. *Ordningen etableres med virkning fra 01.01.2014.*

Enstemmig vedtak:

22/2013: Utkast til avtale mellom Tananger menighet / Tananger menighetsbarnehage (TMBH) og Sola kirkelige fellesråd om barnehagelokalitetene

VEDTAK:

- a. Sola kirkelige fellesråd fastsetter at Tmbh ved eier Tananger menighet står økonomisk ansvarlig for alt relevant vedlikehold (utvendig/innvendig) samt nødvendige og pålagte oppgraderinger av barnehagelokalitetene tilknyttet Tananger kirke.*
- b. Tmbh betaler Sola kirkelige fellesråd kr. 8 000/mnd. som inndekning for bruk / fordel av nåværende fellesfunksjoner i Tananger kirke. Beløpet konsumprisindeksreguleres årlig.*
- c. Fellesrådet ber kirkevergeadministrasjonen sammen med økonomiutvalget om å fastsette endelig avtale med Tmbh / Tananger MR.*
- d. Ordningen etableres med virkning fra 01.01.2014.*

PLAN OG STRATEGI FOR SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD

1. Hovedmålet for Sola kirkelige fellesråds virksomhet er:

Sola kirkelige fellesråd skal på vegne av soknene arbeide for tilfredsstillende rammebetingelser for formidling av åndelige, kulturelle og sosiale verdier slik at Den norske kirke i Sola skal framstå som en åpen, tjenende og bekjennende folkekirke der alle kirkens organer har ansvar for at denne visjonen kan virkeliggjøres.

Fellesrådets ansvar for at visjonen kan virkeliggjøres er knyttet til følgende satsningsområdene:

- Kirkebygg og kapell
- Kirkegårder
- Personalforvaltning
- Økonomiforvaltning
- Miljøforvaltning
- Informasjon og kommunikasjon
- Ivareta soknenes interesser ovenfor kommunen og arbeide for å fremme et utstrakt samarbeid mellom menighetene
- Støtte menighetene på deres ansvarsområder

Sola kirkelige fellesrådsområde består av fire sokn. Hvert sokn har et menighetsråd som er folkevalgt, kirkepolitisk råd. Alle som er medlemmer av statskirken og over 15 år har stemmerett ved menighetsrådsvalget. Ca. 75 % av Sola kommunes innbyggere er medlemmer av statskirken. Totalt hadde den norske kirke 18 490 medlemmer i 2012 (18 288 i 2011)

2. Målsetting for administrasjon og personalforvaltning

Vi vil legge forholdene til rette slik at fellesrådet og menighetsrådene kan utøve sin virksomhet i samsvar med vedtatte lover og retningslinjer. Ansatte skal gis muligheter for å nå vedtatte arbeidsmål gjennom et godt arbeidsmiljø og en positiv, felles organisasjonskultur på tvers av profesjons- og menighetsgrenser.

a. Mål

Sola kirkelige fellesråd skal være en arbeidsgiver som arbeider for å gi

- ansatte gode fysiske arbeidsforhold
- et arbeidsmiljø preget av trygghet, åpenhet, utvikling og god kommunikasjon

b. Prioriterte tiltak

1. Kompetanseutvikling og personlig vekst

- Utarbeide årlig kompetanseutviklingsplan og avsette midler til kompetanseutvikling
- Stimulere til deltakelse på lokale, regionale og sentrale kurs og seminarer for faggrupper og stab

- Ivareta og utvikle den ansatte gjennom medarbeidersamtaler, kompetanseutvikling og kurs
- Utvidet tilbud om veiledning spesielt med fokus på daglige ledere

2. HMS-perspektivet

- Utvikle gode personalrelasjoner gjennom samarbeid og respekt
- Gjennomføre årlige vernerunder
- Gjennomføre velferdstiltak / sosiale sammenkomster
- Videreutvikle gode samarbeidsrutiner mellom arbeidsgiverlinjene lokalt, på prosti – og bispedømmeplan.

3. Hensiktsmessig organisering

- Utarbeide planer og iverksette tiltak for at fellesrådet kan møte og løse ulike utfordringer på best mulige og effektive måter
- Vurdere personalplan i forhold til menighetenes vekst og utvikling.

4. Rekrutteringsstrategi

- Arbeide for fortrinnsvis hele stillinger
- Arbeide for god rekruttering i samsvar med lønnspolitiske retningslinjer
- Arbeide for god fordeling mellom kvinner og menn i kirkelige stillinger og staber

5. Seniorpolitikk

Gjennomføre årlig seniorsamtale med alle ansatte over 62 år med mål om at arbeidstakere over 62 år velger å stå i sine stillinger fremfor AFP.

3. Økonomiforvaltning og rammebetingelser

Sola kirkelige fellesråd skal forvalte offentlige midler til beste for menighetene og befolkningen i Sola. Målet med den kirkelige administrasjonen er å:

1. Sikre at kirkens utøvende tjenester styrkes og er tilgjengelige i nærmiljøet
2. Bidra til at menighetene i Sola er lokaldemokratisk styrt
3. Være et serviceorgan for kirkens råd og legge til rette for at de best mulig kan ivareta sitt ansvar
4. Være en profesjonell, helsefremmende, verdifokusert og god arbeidsgiver
5. Være en profesjonell offentlig forvalter som støtter de lokale menigheter i deres arbeid

a. Prioriterte tiltak

1. Forhandlinger med kommunen

- Gjennomføre årlige møter med kommunens ledelse for å redegjøre for fellesrådets økonomi og behov
- Føre god dialog og samtaler med kommunen om alt relevant samarbeid og samhandling
- Foreta årlig rullering av fellesrådets handlingsprogram.

2. Effektivitet og produktivitet

- Fokuserer på å først utføre prioriterte og viktige oppgaver
- Utføre oppgaver til lavest mulig kostnad

- Søke best mulig organisering innenfor gitte økonomisk rammer
- Ansatte på alle nivå bør fra tid til annen stille seg spørsmål om en jobber med de rette tingene i forhold til vedtatte planer og mål. På samme måte er det viktig at arbeidets organisering alltid tilpasses menighetenes og fellesrådets formål.
- Solakirkenes servicetorg, kirkevergekontoret og menighetenes administrasjoner skal være produktiv og yte kirkelige tjenester og service med god kvalitet, tilpasset brukerne og til lav kostnad.
- Rutiner og organisering skal kontinuerlig endre og forbedres og gjøre seg bruk av tilgjengelige tekniske og elektroniske løsninger, sentralisering av merkantile funksjoner og organisering

4. Målsetting for kirkene

Vi skal bidra til å gi gode rammebetingelser for alle kirkelige handlinger og kulturaktiviteter som naturlig og lokalt hører hjemme i kirken. Kirkene i Sola skal være tjenlige gudstjenesterom, mangfoldige brukshus og levende kulturskatter. Kirkebyggene skal drives og vedlikeholdes slik at byggene framstår som velholdte og er sikret mot forfall, brann og tyveri. Vedlikeholdet skal prioritere tiltak som forebygger bygningsmessig forfall, sikrer kulturelle verdier og ha et vedlikehold som er basert på kvalitet og jevn oppfølging.

4.1 Prioriterte investeringsbehov:

1. Ny kirke i Sola sentrum

*I tråd med Planprogram pkt. 8.3 Arealutvikling pkt. Offentlig/allmennyttig (s.33) er Sola kirkelige fellesråd svært opptatt av at ny kirke i Sola sentrum realiseres i kommende kommuneplanperiode. Den norske kirke i Sola / Sola menighet har ventet i mange år på nytt kirkebygg. Ved gjenoppbyggingen av Sola kirke i 1950-årene, ble det allerede i planleggingsfasen gitt uttrykk for at når veksten i kommunen ble stor nok, måtte en se seg om etter høvelig kirketomt i sentrum. Kirken bør ligge der folket ferdes, og tomteforslaget i forslag til sentrumsplan for Sola sentrum legger godt til rette for plassering av nytt, tidsmessig kirkebygg. Dette vil på en god måte imøtekomme det økte behovet for kirkelige tilbud og tjenester som vil komme i forhold til den planlagte betydelige befolkningsmessige fortettingen i Sola sentrum samt overfor den store bebyggelsen på Skadberg. *)*

2. Behov for tilrettelegging for kirkelige tilbud overfor utbyggingsområdene på Jåsund
*Tananger menighet og Sola kirkelige fellesråd er kjent med den store boligutbyggingen som er påbegynt i Jåsund-området, og som skal pågå i flere tiår. Tananger kirke fra 2002 vil kunne yte kirkelige tjenester for en voksende befolkning i denne delen av kommunen i mange år framover. Men med tanke på at Jåsund-utbyggingen skal kunne romme minst 3 000 boliger og om lag 10 000 nye innbyggere fram mot 2040 er det imidlertid viktig å legge til rette for tilgjengelige lokaliteter for den norske kirke også i dette området, med spesielt fokus på tilbud blant barn og ungdommer. *)*

5 Målsetting for kirkegårdene

Drift og vedlikehold skal utføres slik at kirkegårdene framstår som vakre, velholdte og innbydende for besøkende. Ved begravelser og urnenedsettelse skal vi i samarbeid med begravelsesbyråene og andre berørte på en verdig måte yte tilfredsstillende service.

a. Sola kirkelige fellesråds mål med gravferd og kirkegårder er at:

- Kirkegårdene i Sola skal være velstelte og vakre parkområder og gi verdige rammer rundt gravferdene
- Kirkegårdene fungerer som en del av vår kollektive hukommelse, og levende Kulturminner
- Gravferdsforvaltningen gjenspeiler og har fokus på etikk, estetikk, respekt og verdighet
- Det er tilstrekkelig gravplassbehov for 3 % av sognets innbyggere
- Gravsted og gravferd forvaltes med orden og verdighet
- Evaluere og videreutvikle et godt samarbeid med Sola kommune

5.1 Prioriterte investeringsbehov:

a. Behov for minnelund for kistegraver og urnegraver

Ønsket om graver på såkalt "navnet minnelund" og/eller "anonym minnelund" er blitt mer og mer etterspurt de siste 10 årene i Norge. Både kirkevergekontoret og kommunens ledelse får en del direkte henvendelser med spørsmål om det finnes minnelund, og om det er planer om å etablere dette på kirkegårdene i Sola kommune. Folk ønsker i noe større grad å bli gravlagt i en minnelund slik at neste generasjon skal slippe å tenke på at graven må stelles og vedlikeholdes. Det er en økende oppfatning av at grav i en minnelund er et verdig og godt alternativ til tradisjonell gravlegging.

*Sola kirkelige fellesråd mener at det snarest bør anlegges minnelund på Sola kirkegård, og at det så fort som mulig også tilrettelegges for det på Ræge og Tananger kirkegårder. *)*

b. Gravfelt for andre religioner og livssynssamfunn

*Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd understreker i §1 Grunnleggende bestemmelser at gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion og livssyn. Det er derfor viktig at Sola kommune legger til rette for kommende års gravbehov, i lys av et mer variert kulturelt og multireligiøst lokalsamfunn. *)*

c. Framtidige gravplassarealer i kommunen – krav til gravplasser

*I hver kommune skal det være en eller flere gravplasser av en slik størrelse at det til enhver tid er ledige graver for minst 3 % av kommunens befolkning, ihht. gravferdslovens §2 Krav til gravplasser. Sola kommune har et ansvar for å legge til rette for framtidige gravarealer. Med dagens folketall (ca. 25 000) er det et krav om 750 ledige graver. Tilgjengelig ubrukt gravareal har pr. 2013 god margin, men med tanke på en sterkt voksende befolkning at disse forholdene tas med i forhold til arealplanleggingen tilknyttet eksisterende gravplassområder både fram til 2026 og flere tiår videre. *)*

6 Informasjon og kommunikasjon

Den norske kirke i Sola tilbyr befolkningen informasjon om menigheten gjennom menighetenes og fellesrådets hjemmesider, menighetenes aktivitet på sosiale medier, menighetsblad samt gudstjenesteannonser i dagsavis.

6.1 Prioriterte tiltak

- Effektiv og stabil elektronisk kommunikasjon mellom fellesrådets og menighetenes administrasjoner
- For å kunne yte god tilgjengelighet og brukervennlighet overfor publikum er det viktig å bruke tjenlige elektroniske kommunikasjonsmidler og hjelpemidler som elektronisk kalender, felles informasjonsbase samt utadrettet informasjon via menighetenes og fellesrådets hjemmesider.

6.1 Prioriterte investeringsbehov:

1. Grundig vurdere om virksomheten skal ta i bruk den nye, felles internett / intranett – løsningen *Kirkenettet* for Den norske kirke som tas i bruk fra 2014/2015 for alle kirkelige virksomheter i landet.

7 Varighet

Dokumentet *Plan og strategi for Sola kirkelige fellesråd* gjøres gjeldende fra 00.00.2014 (FR-sak XX/201X) og revideres / oppdateres minst én gang i hver fellesrådsperiode.

*) Fra Sola kirkelige fellesråds *Uttalelse vedr kommuneplan Sola kommune 2015-2026 – høring av planprogram* av 06.08.2013

Sola kommune
Rådhusvegen 21
4050 SOLA

Deres ref.:
Rådmann Ingrid
Nordbø

Vår ref.:
13/00010-002

Vår saksbeh.:
TT

Arkivkode:
112

Dato:
Sola 05.06.2013

VEDR BUDSJETT 2014 FOR SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD - INNSPILL TIL SOLA KOMMUNES HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2014 – 2017

1 Innledning

Kirkelig fellesråd har i sitt møte 03.06.2013 under FR-sak 25/2013: Budsjettprosess 2014 drøftet kommende års budsjettsituasjon, budsjettbehov og har gjort følgende enstemmige vedtak:

- a. *Sola kirkelige fellesråd ber Sola kommune om at ordinær tilskuddsramme for 2013 framskrives for 2014 mht. lønnsmerutgifter og prisstigning.*
- b. *Følgende tiltak prioriteres i budsjettinnspillet til Sola kommunes Handlings- og økonomiplan 2014-2017:*
 1. *Drift:*
 - *Ny 100 % stilling som ungdomsarbeider / ungdomsdiakon for alle menighetene i Sola (fra 2014)*
 - *Økt vedlikeholdsramme for kirkene i Sola, fra kr 200 000 til kr 300 000 fra 2014*
 - *Økning av vaktmester-ressurs fra 55 % til 100 % for kirkene i Sola fra 2014*
 2. *Investering:*
 - *Midler til arkitektkonkurranse ny kirke Sola sentrum (2014)*
 - *Midler til nye liturgiske møbler i Sørnes kirke (2015)*
 - *Døpefont Ræge kirke (2015)*
- c. *Fellesrådet gir administrasjonen sammen med økonomiutvalget fullmakt til å utforme endelig budsjettsskriv til kommunen.*

Sola kirkelige fellesråd behandler og fastsetter budsjett 2014 når rammetilskudd fra Sola kommune for neste år er klar i slutten av 2013, jfr. Kirkelovens § 15 Kommunens økonomiske ansvar. Budsjettert rammetilskudd fra Sola kommune for 2013 er kr 11 953 000, inkludert lønns – og pensjonsreserve.

2 Forslag til tilskuddsramme drift for 2014

Sola kirkelige fellesråd anmoder Sola kommune om å videreføre tilsvarende beregning av rammetilskuddet for 2014 som for 2013. Nærmere 80 % av fellesrådets driftsbudsjett er personalrelatert, og fellesrådet er sammen med menighetsrådene i Solakirkene svært opptatt av å videreføre det eksisterende aktivitetsnivået i menighetene.

Alle gudstjenester i kirkene er forordnet av Stavanger biskop. Det påligger Sola kirkelige fellesråd å holde kirkelig betjening til disse. Dette omfatter også om lag 100 vielser og vel 100 begravelser årlig. Menighetene i Sola bærer preg av et høyt aktivitetsnivå med mange ukentlige tilbud til barn, ungdommer, konfirmanter, voksne og eldre. Fellesrådet er opptatt av at det brukes mest ressurser på dette arbeidet.

Sola kirkelige fellesråd ønsker med følgende punkter å synliggjøre viktige og prioriterte tiltak i virksomheten. Menighetsrådene har i utgangspunktet mange behov og ønsker som fellesrådet ikke har økonomisk mulighet til å oppfylle. Rådet må prioritere stramt i budsjettarbeidet. Flere av behovene for ekstra ressurser er blitt presentert for kommunen ved tidligere anledninger, og kirkelig fellesråd bekrefter med dette ønsket om å få styrket disse tiltakene.

A. DRIFT:

1. Ny 100 % stilling som ungdomsarbeider / ungdomsdiakon for alle menighetene i Sola (fra 2014)

Menighetsrådene / menighetenes representanter i kirkelig fellesråd står samlet bak ønsket om å kunne styrke tilbudet og tiltak blant ungdommene i Sola. Det er et voksende behov å kunne planlegge, tilrettelegge og gjennomføre felles tilbud og aktiviteter for ungdommer i Sola, både lavterskeltilbud og aktiviteter for organisert ungdom. Denne nye stillingen skal bygge på det positive ungdomsarbeidet som er i Sola, jfr. tildelingen av Lionsprisen 2013 til Ljosheim Ungdomsgruppe (LUG). Profilen på tilbudet skal være nytenkende, proaktiv i forhold til akutte behov og utfordringer som oppstår, og det bør være et nært samarbeid med kommunens øvrige tilbud på feltet.

Årlig kostnad ny 100 % stilling som ungdomsarbeider / ungdomsdiakon kr. 550 000

2. Økt vedlikeholdsramme for kirkene i Sola

Sola kirkelige fellesråd forvalter totalt 5 kirkebygg og vektlegger behovet for å vedlikeholde kirkebyggene på en forsvarlig måte. Sammenliknet med mange andre kommuner / kirkelige fellesråd er soknekirkene i Sola relativt nye: Tananger kirke 2002, Ræge kirke 2009, Sørnes kirke 1977 - rehabilitert og påbygget i 2012.

Nyere og moderne kirkebygg har avanserte tekniske installasjoner som må ha jevnlig service og vedlikehold. Disse kostnadene legger mye større beslag på vedlikeholdsbudsjettet enn tidligere år. Dette setter også større krav til faglig kompetanse enn før. Fellesrådet ønsker å legge til rette for en felles, ambulerende vaktmesterfunksjon som både kan forestå daglig forvaltning av kirkebyggene samt ta ansvar for enklere vedlikehold. Fellesrådet har p.t. to små deltidsstillinger som vaktmester / kirketjener i hhv. Tananger og Ræge kirker, totalt 55 %. Vaktmesterarbeidet i

Postboks 82 Soltunvegen 6 4050 SOLA	Tlf/faks Tlf: 51 75 53 70 Faks: 51 75 53 71	E-post/Internett: post@sola.kirken.no www.sola.kirken.no	Bankkonto / Org.nr.: 3206.21.94889 976 993 691
---	---	--	--

Sørnes kirke har i årevis blitt utført på dugnad, fordi fellesrådet så langt ikke har funnet lønnsmidler til dette. Det er videre behov for å legge til rette for en fast vaktmestertjeneste også i Sola kirke som ikke har fast betjening.

Fellesrådet har gjennom mange år mottatt et årlig øremerket tilskudd på kr 200 000 fra Sola kommune, - den såkalte "vedlikeholdsreserven". Dette har vært viktige vedlikeholdsmidler for å kunne møte faste driftsutgifter, serviceavtaler samt enkelt vedlikehold av kirkene. I forhold til antall bygningsvolum / kvm er denne rammen reelt sett alt for lav i forhold til å ivareta et planmessig og forsvarlig vedlikehold av de 5 kirkebyggene. For årene 2010 – 2012 brukte fellesrådet nær 1,7 mill.kr. i kirkevedlikehold, langt ut over ordinær vedlikeholdsramme. Dette var mulig pga. regnskapsmessig mindreforbruk disse årene, men speiler ikke normalsituasjonen. Fellesrådet prioriterer et løpende proaktivt kirkevedlikehold for å unngå større framtidige vedlikeholdskostnader.

Kirkevergen peker på viktigheten av å opprettholde et godt forebyggende vedlikeholdsarbeid av kirkebyggene. Måten å drive menighetsarbeid har de 10 siste årene forandret seg mye mht profil og formidlingsmåte. Dagens kirkebygg har i løpet av de siste 10 årene fått installert teknisk utstyr for lyd, data og AV-utstyr som betjener nåtidens krav og forventning til lyd –, tekst – og bildeformidling. Dette utstyret i kirkene utrangeres og må skiftes ut, og fellesrådet trenger mer midler for å kunne opprettholde et normalt godt nivå på disse funksjonene.

a. Økning av vedlikeholdsreserve til kr 500 000	: kr. 300 000
b. Økning av vaktmesterressurs fra 55% opp til 100 % stilling	: kr. 260 000

B. INVESTERING:

1. Arkitektkonkurranse for ny kirke i Sola sentrum

Sola kirkelige fellesråd ønsker overfor Sola kommune å peke på behovet for ny kirke i Sola sentrum, jfr. arbeidet med *Reguleringsplan 0442 Sola sentrum* som ble påbegynt i 2006.

Planleggingskomiteen for ny kirke i Sola sentrum ble oppnevnt av Sola kirkelige fellesråd høsten 2007. Sola kommune har i flere år arbeidet med utarbeidelse av ny reguleringsplan for Sola sentrum. I lys av at kommunens arbeid med sentrumsplanen for Sola sentrum nærmer seg endelig behandling ønsker kirkelig fellesråd å fokusere på det kommende kirkebygget som er foreslått lokalisert i den nordlige delen av sentrumsgaten. Det skal styrke dette området som kulturelt tyngdepunkt og Sola kulturhus og Sola rådhus vil bli den nye kirkens nærmeste naboer.

Tomten er plassert i et miljø med kommunens rådhus på den ene siden og Kulturhuset på den andre. Plasseringen vil kreve et kirkebygg som står til sine omgivelser og som tydelig signaliserer hva slags bygg det er og hva bygget skal fylles med. Særlig forholdet til Rådhuset utfordrer kirkebyggets utforming. I tråd med foreslåtte reguleringsbestemmelser skal det gjennomføres arkitektkonkurranse.

Sola kirkelige fellesråd vil sammen med planleggingskomiteen for ny kirke Sola sentrum påpeke at kommende arkitektutlysning for Sola nye kirke bør foregå i tett samarbeid med kommunens

arkitektarbeid for nytt rådhus. Den nye kirken skal stå som et signalbygg i minst 100 år og må ha bygningsmessige kvaliteter som gjenspeiler dette sammen med nytt rådhus og eksisterende kulturhus. Det foreslås derfor en åpen arkitektkonkurranse for utforming av plan og design. Da det ble utlyst åpen arkitektkonkurranse for nye Våler kirke i 2011 til erstatning for den gamle trekirken som brant i 2009 kom det inn totalt 239 utkast. Arkitektostnadene beløp seg der til 1,2 mill.kr. inkl. premier. For ny kirke Sola sentrum stipuleres dette til 1,5 mill.kr.

(Fra budsjettskriv 2013 av 04.09.2012 til Sola kommune)

Sola kirkelige fellesråd anmoder om at midler til arkitektkonkurranse for ny kirke i Sola sentrum blir innarbeidet i kommende Handlings – og økonomiplan for 2014-2017.

Stipulert engangskostnad: kr 1 500 000

2. Midler til nye liturgiske møbler i Sørnes kirke (2015)

Sørnes kirke ble vigslet og tatt i bruk i 1977. Alterpartiet med liturgiske møbler (alterring, talerstol, lesepult, døpefont) bærer nå preg av stor slitasje der treverket til dels går opp i limingen. Ungdomskoret CONFESSION, som er et felles kortilbud for ungdommer fra hele kommunen øver fast i kirkerommet, og deres aktivitet har vært avhengig av at de liturgiske møblene blir ryddet til side for hver øvelse. Det er et sterkt behov for en oppgradering av de liturgiske møblene / alterpartiet i Sørnes kirke. Total kostnadsramme vil være avhengig av materialvalg, utførelse, kunstnerisk uttrykk mv.

Liturgiske møbler er samlebetegnelsen på alterbord, alterring, døpefont, prekestol og lesepult som alltid skal være til stede i et godkjent kirkebygg, og er sentrale elementer i den norske kirkes liturgi. Utforming og anskaffelse av liturgiske møbler skal alltid godkjennes av biskopen, og er gjenstand for nøye krav, vurderinger og kriterier mht. kirkerommets arkitektur, fargevalg, utforming, materialvalg.

Stipulert engangskostnad: kr 400 000

3. Liturgisk møbel - døpefont Ræge kirke (2015)

I forbindelse med slutføringen av ny kirke på Ræge som ble vigslet og tatt i bruk september 2009, tillot ikke den økonomiske rammen å anskaffe den ønskede døpefonten til kirken. Det ble derfor anskaffet en enklere og rimeligere døpefont som kvalitetsmessig ikke holder mål. Det er oppstått brudd i glasset som gir lekkasje av vann på golvet. Den nåværende døpefonten har et svakere kunstnerisk uttrykk enn den som opprinnelig var tegnet av kirkebyggarkitekten og samsvarer ikke som ønsket med øvrige liturgiske møbler og kunstneriske uttrykk.

Stipulert engangskostnad: kr 60 000

4. Sørnes kirke – reparasjonskostnader ifm lekkasjer i kirkebygget

De mangeårige lekkasjeproblemene i Sørnes kirke ble beklageligvis ikke fanget opp i det store rehabiliterings – og tilbyggsprosjektet 49011 *Sørnes kirke, tilbygg og rehabilitering*. Lekkasjens opprinnelse og lokasjon viser seg vanskeligere å definere enn først antatt og forsøk på å finne en

endelig løsning på problemene har som kjent ikke fungert. Firmaet NOVAFORM har på oppdrag fra Sola kommune fra høsten 2012 arbeidet med problematikken og innhenter ekstern ekspertise i arbeidet. På bakgrunn av prosjektets historie og usikkerhet blir prosjektet grundig sjekket i forhold til kostnad og effekt, og fellesrådet er informert om at rådmann vil vurdere prosjektet i forbindelse med utarbeidelse av investeringsbudsjett 2014.

3 Generelle budsjettkommentarer

Kirkeverge – og menighetsadministrasjonene ønsker å ivareta en god og profesjonell forvaltning innenfor tilgjengelig kapasitet og ressurser. Størst mulig del av tilgjengelige stillinger og ressurser skal forvaltes i menighetenes arbeid, menighetsbygging, trosopplæring, diakoni, undervisning samt nødvendig administrasjon. Det er viktig for fellesrådet å søke gode administrative løsninger for at eksisterende administrative ressurser kan utnyttes så effektivt og formålstjenlig som mulig.

De 4 menighetene i den norske kirke i Sola bærer sterkt preg av stor frivillig innsats i form av ulike typer frivillig arbeid, som deltakelse i gudstjenester, lederoppgaver i barne- og ungdomsarbeid, kirkeofringer, enkeltgaver, innsamling og givertjeneste til egne aktiviteter og tilbud. Betydelige lønnsmidler samles årlig inn til egne stillinger i menighetene. Dette er økonomiske midler fellesrådet ikke har mulighet til å dekke inn med nåværende budsjettrammer. Disse stillingene er for en stor del prioritert til arbeid blant barn og ungdommer og representerer om lag 3 årsverk.

Fellesrådets og menighetenes staber er i stor grad minimumsbemannet og svært sårbare for uforutsette endringer. De fleste stillinger er knyttet til faste og helt nødvendige funksjoner som biskopens forordnede gudstjenester i de fire kirkene, kirkelige handlinger (dåp, vielser, begravelser), et stort konfirmantarbeid, barne – og ungdomsarbeid m.v. Menighetene følger så langt de makter opp med gode kirkelige tilbud overfor en stor og ung befolkning i en kommune i sterk vekst. Fellesrådet ønsker å støtte menighetenes satsinger, men finner for tiden ikke mulighet til å etablere nye stillinger innenfor dagens budsjettrammer.

Den norske kirkes menigheter i Sola står i en sterk, tusenårig tradisjon og engasjerer svært mange av mennesker. Viktige deler av menighetenes virksomhet bæres oppe av til sammen flere hundre frivillige medarbeidere. Mange av disse tilbudene er rettet mot barn og ungdom i Sola. Sola kirkelige fellesråd ønsker å stå sammen med menighetene for å styrke og utvikle disse tilbudene.

Med vennlig hilsen
for Sola kirkelige fellesråd

Christian Lie
Leder Sola kirkelige fellesråd

Trygve Torgersen
Kirkeverge

SOLA FLYPLASS

CLARION HOTEL AIR

THALES SIMULATORSENTER

UTSOLA NÆRINGSOMRÅDE

UTSOLA / AS

KAP